

Kulttuuriala

OPETUSSUUNNITELMA, 180 osp KÄSI- JA TAIDETEOLLISUUSALAN PERUSTUTKINTO Tuotteen suunnittelun ja valmistuksen osaamisala

ARTESAANI, tarpeistonvalmistus

Tämä opetussuunnitelma on voimassa Salpauksessa 1.8.2015

Käsittelyt:

Salpauksen ammattiosaamisen toimikunta:

25.5.2015,

8.11.2016 (Yrityksessä toimiminen ja yritystoiminnan suunnittelu -tutkinnon osat, voimassa 1.1.2017 alkaen),

13.12.2016 (Työpaikkaohjaajaksi valmentautuminen -tutkinnon osa, voimassa 1.1.2017 alkaen)

Valtakunnallinen voimaantulopäivä 1.8.2015 (Opetushallitus) huomioiden Opetushallituksen määräys yhteisiä tutkinnon osia koskevien lukiokurssien vastaavuuksien poistamisesta (voimassa 1.8.2016 alkaen)

KÄSI- JA TAIDETEOLLISUUSALAN PERUSTUTKINTO 2015

SISÄLTÖ

1 KÄSI- JA TAIDETEOLLISUUSALAN PERUSTUTKINNON AMMATINKUVAUS JA ARVOPERUSTA, TAVOITTEET, TUTKINNON MUODOSTUMINEN JA ELINIKÄISEN OPPIMISEN AVAINTAIDOT	1
1.1 Käsi- ja taideteollisuusalan kuvaus ja arvoperusta	1
Tarpeistoalan ammatinkuvaus	1
1.2 Käsi- ja taideteollisuusalan tavoitteet	2
1.3 Käsi- ja taideteollisuusalan perustutkinto ja sen muodostuminen	2
1.4 Elinikäisen oppimisen avaintaidot.....	2
2 KÄSI- JA TAIDETEOLLISUUSALAN PERUSTUTKINNON AMMATILLISET TUTKINNON OSAT, AMMATTITAITOVAATIMUKSET JA OSAAMISEN ARVIOINTI.....	3
2.1 Pakolliset tutkinnon osat.....	3
2.1.1 Asiakaslähtöinen valmistaminen	3
2.1.2 Kulttuurilähtöinen valmistaminen.....	4
2.2 Tuotteen suunnittelun ja valmistuksen osaamisalan pakolliset tutkinnon osat.....	6
2.2.1 Tuotteen suunnittelu.....	6
2.2.2 Tuotteen valmistaminen	8
2.3 Valinnaiset tutkinnon osat.....	11
2.3.1 Tilaustyön valmistaminen	11
2.3.2 Tuotteen valmistaminen käsityönä	12
2.3.3 Tutkinnon osa ammattitutkinnosta tai erikoisammattitutkinnosta, teatterialan ammattitutkinto	14
2.3.4 Kulttuurin soveltaminen käsityöhön	15
2.3.5 Taidekäsityön valmistaminen	16
2.3.6 Yritystoiminnan suunnittelu	17
2.3.7 Yrityksessä toimiminen	18
2.3.8 Palvelun tuotteistaminen	20
2.3.9 Ohjaustoiminnan toteuttaminen.....	21
2.3.10 Asiakaspalvelun tai myyntityön toteuttaminen	22
2.3.11 Tuotekehitysprosessiin osallistuminen	23
2.3.12 Työpaikkaohjaajaksi valmentautuminen	24
2.3.13 Huippuosaajana toimiminen	25
3 YHTEISET TUTKINNON OSAT, TAVOITTEET JA ARVIOINTI AMMATILLISESSA PERUSKOULUTUKSESSA	27
3.1 Yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittava osaaminen	27
3.1.1 Yhteiskuntataidot.....	27
3.1.2 Työelämätaidot.....	28
3.1.3 Yrittäjäyys ja yritystoiminta	29
3.1.4 Työkyvyn ylläpitäminen, liikunta ja terveystieto.....	30

3.2 Viestintä- ja vuorovaikutustaidot	31
3.2.1 Äidinkieli	31
3.2.2 Toinen kotimainen kieli, ruotsi.....	34
3.2.3 Vieraat kielet.....	35
3.3 Matemaattis-luonnontieteellinen osaaminen	36
3.3.1 Matematiikka	36
3.3.2 Fysiikka ja kemia	38
3.3.3 Tieto- ja viestintäteknikka sekä sen hyödyntäminen.....	39
3.4 Valinnaiset tutkinnon osat.....	40
3.4.1 Sosiaalinen ja kulttuurinen osaaminen.....	40
3.4.1.1 Taide ja kulttuuri.....	40
3.4.1.2 Kulttuurien tuntemus	41
3.4.1.3 Etiikka	43
3.4.1.4 Psykologia.....	44
3.4.1.5 Ympäristöosaaminen	45
4 TUTKINTOKOHTAISET TERVEYDENTILAVAATIMUKSET	46
5 LIITTEET	46

1 KÄSI- JATAIDETEOLLISUUSALAN PERUSTUTKINNON AMMATTIALAN KUVAUS JA ARVOPERUSTA, TAVOITTEET, TUTKINNON MUODOSTUMINEN JA ELINIKÄISEN OPPIMISEN AVAINAIDOT

1.1 Käsi- ja taideteollisuusalan kuvaus ja arvoperusta

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Tarpeistoalan ammatinkuvaus

Tarpeistonvalmistaja valmistaa erilaisiin esitysproduktioihin (teatteri, elokuva, TV) tarvittavia tavaroita, esineitä ja näköistuotteita, joita ei voida valmiina hankkia tai sellaisenaan alkuperäisenä käyttää. Syitä voi olla useita: Esineitä tai tavaroita ei ole syystä tai toisesta saatavilla. Ne ovat liian kalliita hankkia tai museaalisesti arvokkaita. Ne ovat helposti pilaantuvia ruokatarvikkeita tai lavastajan luomia mielikuvitustuotteita.

Kierrätys on tarpeistonvalmistajan ammattitaitoa. Työstettävä materiaali ostetaan pääosin kirpputoreilta ja kierrätyskeskuksista. Tarpeistonvalmistajalla pitää olla luovaa ajattelukykyä ja visuaalista silmää nähdä ja ymmärtää erilaisten materiaalien ja esineiden käyttömahdollisuudet tarpeistotuotteeksi.

Usein käytettävän materiaalin alkuperäinen käyttötarkoitus muutetaan toiseksi. Materiaali, koko, väri tai muu ominaisuus ei täytä produktion tekijöiden vaatimuksia: pitkää pitää lyhentää, teksti vaihtaa, sanomalehti on työstettävä syötäväksi, muovin on näytettävä marmorilta, ruskeasta on tehtävä sininen, vitivalkoinen värjättävä teellä valaistukseen sopivammaksi ja uusi patinoitava vanhaksi.

Valmiinakaan hankittavissa olevat tavarat eivät usein sovellu lavastukseen sellaisenaan, vaan niitä on muokattava. Esineistö on sopeutettava historiallisiin aikakausiin, julkisiin ja yksityisiin interiööreihin ja miljöihin tai lavastajan mielikuvitusmaailmoihin.

Tarpeistotuotteet joutuvat kovalle kulutukselle. Helposti rikkoutuvat kohdat on osattava ennakoida ja vahvistaa. Lukko- ja kiinnityssysteemien on oltava näppärästi toimivia. Näytelmässä esineillekin on aikansa ja paikkansa, ja juonenkulun suhteen jopa käänteentekeviä merkityksiä: jos laukku ei aukea tai pysy kiinni, koko kohta voi olla pilalla.

Tarpeistonvalmistajan tehtäviin kuuluu myös valmistaa erilaiset naamiot, eläimet, oliot

sekä naamioinnissa tarvittavat irto-osat, tekohampaat, hammasraudat ja ruhjevammat. Tarpeistonvalmistaja valmistaa muutkin irto-osat kuten sormet, kädet, korvat ja fantasiakummajaiset. Tarvittaessa on osattava tehdä vöitä, vyönsolkia, laukkuja, viuhkoja, hattuja ja peruukkeja. Tai ommella, värjätä ja painaa lavastekankaat. Tarpeistonvalmistaja osallistuu myös lavastuksen pintakäsittelyyn ja valmistaa näköisveistoksia, kristallikruunuja, lamppuja ja lyhtyjä. Sähköllä, akulla tai patterilla toimivat, kauko-ohjattavat esineet ovat tarpeistonvalmistajan ammattitaitoa. Tarpeistonvalmistaja toimenkuvaan kuuluu usein myös nukketheateritoiminta, nukkien ja nukke-esitysten lavasteiden valmistus. Kuvankäsittelytaitoja tarvitaan sanomalehtien, rahan tai muiden esityksissä tarvittavien paperituotteiden valmistukseen. Esityksissä tarvitaan kaiken kaikkiaan paljon pieniä, mutta juonellisesti tai visuaalisesti merkittäviä asioita, joita ulkopuolinen ei välttämättä osaa edes huomioida.

Esitysproduktioissa työskennellessä korostuvat myös sosiaaliset taidot. Työ on yhteistyötä muiden alan ammattilaisten kanssa, joten tarpeistonvalmistajien tulee olla yhteistyökykyisiä, mutta samalla itsenäiseen työskentelyyn ja päätöksen tekoon pystyviä. Vaihtuvat, uudet ja erilaiset työtehtävät edellyttävät sopeutumiskykyä, uusien ratkaisujen etsimistä sekä itsensä kehittämistä. Markkinoille tulevat uudet materiaalit ja niiden käyttömahdollisuudet vaativat jatkuvaa ammattitaidon päivittämistä. Tarpeistoalalle tarvitaan ammattilaisiksi sekä moniosaajia että erityisosaajia.

1.2 Käsi- ja taideteollisuusalan tavoitteet

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Kulttuurialan kouluttajana Salpaus pystyy tarjoamaan myös sellaisia koulutusohjelmia ja ammattialasuuntauksia, joita ei perustutkintona muualla järjestetä.

1.3 Käsi- ja taideteollisuusalan perustutkinto ja sen muodostuminen

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Polkukuvaukset Liite1.

1.4 Elinikäisen oppimisen avaintaidot

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Elinikäisen oppimisen avaintaidot Liite 4.

2 KÄSI- JA TAIDETEOLLISUUSALAN PERUSTUTKINNON AMMATILLISET TUTKINNON OSAT, AMMATTITAITOVAATIMUKSET JA ARVIOINTI

2.1 Pakolliset tutkinnon osat, 30 osp

2.1.1 Asiakslähtöinen valmistaminen, 15 osp

Ammattitaitovaatimukset ja arviointi
[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

työkokonaisuudet ja oppimistavoitteet	ohjaussuunnitelma	yhteisten tutkinnon osien integrointi
<p><i>Asiakslähtöisen tuotteen valmistaminen</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa suunnitella omaa työtään ja tehdä toteuttamiskelpoisen työsuunnitelman • tekee työsuunnitelmaan muutoksia tarvittaessa ja neuvottelee poikkeamista • suunnittelee työtä asiakkaan tarpeiden mukaan • noudattaa työaikoja ja aikatauluja • osaa arvioida omaa työskentelyään, ymmärtää omat kehittämiskohteensa • tekee kokeiluja ja esittelee eri toteutusvaihtoehtoja • valitsee yhteistyössä asiakkaan kanssa työhön soveltuvat materiaalit ja valmistusmenetelmät • arvioi materiaalien ja valmistusmenetelmien vaikutusta vaikutusta tuotteen toimivuuteen, kestävyYTEEN, ulkonäköön, laatuun ja hintaan • valitsee ja käyttää materiaaleja kestäväen kehityksen periaatteella • laskee materiaalien kulutuksen ja työhön laskettavan ajan • kehittää valmistustaitoaan • kehittää työskentely nopeutta 	<ul style="list-style-type: none"> • työssäoppiminen • keskustelu ja mallioppiminen • verkkoavusteinen keskustelu ja raportointi (oppimispäiväkirja ja ammatillinen blogi) • valokuvat • keskustelu ja raportointi ryhmän omalla Facebook-sivustolla 	

<ul style="list-style-type: none"> • ratkaisee työtehtävissä syntyviä ongelmatilanteita • valmistaa tuotteita, jotka ovat muodoiltaan, mittasuhteiltaan ja väriykseltään tasapainoisia sekä viimesiteltyjä • lajittelee syntyvät jätteet oikein • pitää työtilan siistinä • pesee omat astiat ja työvälineet • tuntee ja ymmärtää alan työturvallisuusohjeiston ja noudattaa niitä • käyttäytyy vuorovaikutus ja yhteistyö tilanteissa luontevasti, joustavasti ja rakentavasti • ottaa työtä tehdessään huomioon ergonomian • huomioon työyhteisön muut jäsenet ja toimii tilanteen vaatimalla tavalla työskennellessään 		
--	--	--

Ammattitaidon osoittamistavat

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Ammattiosaamisen näytön kuvaus

Valmistetaan asiakkaalle tavoitteiden ja oman suuntautumisen mukainen tuote noudattaen työaikoja, sovittuja aikatauluja ja osoittaen ammattiosaamisen. Näyttö suoritetaan työssäoppien ja sen kesto on n. 2-10 viikkoa.

2.1.2 Kulttuurilähtöinen valmistaminen, 15 osp

Ammattitaitovaatimukset ja arviointi

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

työkokonaisuudet ja niiden oppimistavoitteet	ohjaussuunnitelma	yhteisten tutkinnon osien integrointi
<p><i>Kulttuurilähtöinen tuote</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • suunnittelee ja valmistaa kulttuurilähtöisen tuotteen • työskentelee suunnitelmallisesti ja kustannustehokkaasti laatutavoitteet huomioon ottaen • noudattaa työaikoja ja aikatauluja ja neuvottelee poikkeamista • arvioi työskentelyään ja tuotetta suhteessa tavoitteisiin ja muuttaa toimintaansa • hankkii tarvittaessa tarvittaessa asiantuntijan apua työtä suunnitellessaan ja toteuttaessaan • kehittää ammattiosaamistaan • ottaa huomioon kestävän kehityksen valmistuksessa ja tuotteessa • ratkaisee työtehtävissä syntyviä ongelmatilanteita • lajittelee syntyvät jätteet oikein • pitää työtilan siistinä • pesee omat astiat ja työvälineet • tuntee ja ymmärtää alan työturvallisuusohjeita ja noudattaa niitä • käyttäytyy vuorovaikutus ja yhteistyö tilanteissa luontevasti, joustavasti ja rakentavasti • ottaa työtä tehdessään huomioon ergonomian • huomioon työyhteisön muut jäsenet ja toimii tilanteen vaatimalla tavalla työskennellessään <p><i>Suomalainen kulttuuri</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • kulttuuri –käsite • suomalainen tuote-, ympäristö- ja tapakulttuuri • kulttuurin luonne, kehittyminen ja muuttuminen <p><i>Teatterihistoria</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Teatterihistorian perustiedot • Esityksen tyylilajin ja aikakauden hahmottaminen 	<ul style="list-style-type: none"> • keskustelu ja mallioppiminen • verkkoavusteinen keskustelu ja raportointi (oppimispäiväkirja) • yhteistoiminnalliset oppimismenetelmät • tekemällä oppiminen (työpajatyöskentely) • oppimistehtävät ja luennot • tutustumiskäynnit museoihin ja näyttelyihin/ asiantuntijaluennot • hyödynnetään opetusteknologiaa ja käytetään työhön soveltuvaa ohjelmistoa • valokuvat • keskustelu ja raportointi ryhmän omalla Facebook-sivustolla 	<ul style="list-style-type: none"> • ympäristöosaaminen • tieto- ja viestintätekniikka • yrittäjyys ja yritystoiminta • yhteiskuntataidot • äidinkieli • matematiikka • liikunta ja terveystieto • taide ja kulttuuri • englanti • ruotsi

<p><i>Tyylihistoria</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • tyylihistoriaan muinaisesta Egyptistä 1800-luvun lopulle • länsimainen tapakulttuuri sekä sisustuksen ja ornamentiikan historia <p><i>Taidehistoria</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Länsimaisen taiteen historiaan <p><i>Käsi- ja taideteollisuuden historia</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • taideteollisuuden, käsityön ja muotoilun erityispiirteet 1800-luvun lopulta tähän päivään 		
---	--	--

Ammattitaidon osoittamistavat

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Ammattiosaamisen näytön kuvaus

Suunnitellaan ja valmistetaan tuote käyttäen perinteisiä ja nykyaikaisia materiaaleja ja menetelmiä. Näyttö suoritetaan oppilaitoksen työsalissa ja sen kesto on n. 2-10 viikkoa.

2.2 Tuotteen suunnittelun ja valmistuksen osaamisalan, 60 osp

2.2.1 Tuotteen suunnittelu, 15 osp

Ammattitaitovaatimukset ja arviointi

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

työkokonaisuudet ja niiden oppimistavoitteet	ohjaussuunnitelma	yhteisten tutkinnon osien integrointi
<p><i>Tuotesuunnitteluprosessi</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • tutustuu ideointimenetelmiin, tuoteanalyysiin • harjaantuu uusien ideoiden tuottamiseen • ymmärtää ideoinnin ja suunnittelun lähtökohdat • ymmärtää tuotesuunnitteluprosessin vaiheita <p><i>Ammattityön dokumentointi</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • yhteistoiminnalliset oppimismenetelmät • tekemällä oppiminen (työpajatyöskentely) • oppimistehtävät ja luennot 	<ul style="list-style-type: none"> • ympäristöosaaminen • tieto- ja viestintätekniikka • yrittäjyys ja yritystoiminta • yhteiskuntataidot

<ul style="list-style-type: none"> • Blogin pitäminen; omien töiden kuvallinen dokumentointi yhteistyössä valokuvauksen opettajan kanssa • portfolio <p><i>Esitystekniikka, käsivarainen piirtäminen</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • laatii käsin työssä käytettäviä teknisiä piirroksia ja esityskuvia tuotteen muodoista, yksityiskohdista ja materiaaleista <p><i>Studiokuvaus ja kuvankäsittely</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa ottaa tuotekuvia tuotteista ja niiden yksityiskohdista • osaa käsitellä tuotekuvan tietotekniikka hyödyntäen ammatilliseksi tuotekuvaksi • käyttää tietokonetta oman alan tuotteiden kuvalliseen muokkaamiseen, esimerkiksi sanomalehdet, rahat, etiketit, pakkaukset ja taulut • ymmärtää tekijänoikeuslain ja rikoslain merkityksen työskentelyssä <p><i>Värioppi</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • ymmärtää väriopin perusteet ja lainalaisuuksien todistaminen harjoitusten avulla sekä sovellutustehtäviä ammattialaan • havainnointi- ja ideointiharjoituksia erilaisin kuvallisin tekniikoin • omien kuvallisten harjoitusten prosessoiminen. <p><i>Teatteritekniikan perusteet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • perehtyy tarpeistonvalmistajan työtehtäviin ja teatterin tuotantoprosessiin • käsikirjoituksen luku, tarpeistolista, harjoitustarpeisto ja valmistettavan tarpeiston suunnittelu <p><i>Teatteritekniikka</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • muodon ja sommittelun harjoituksia ammattialan töitä tehden • käyttää ja tuottaa ideointi- ja lähdemateriaalia tekee luonnoksia • suunnitteluprosessi valmistettavasta tuotteesta 	<ul style="list-style-type: none"> • tutustumiskäynnit museoihin ja näyttelyihin / asiantuntijaluennot • hyödynnetään opetusteknologiaa (atk-laitteet, digikamera ym.) ja käytetään työhön soveltuvaa ohjelmistoa • itsenäinen työskentely (ammatillinen blogi/portfolio) • valokuvat • keskustelu ja raportointi ryhmän omalla Facebook- sivustolla 	<ul style="list-style-type: none"> • äidinkieli • matematiikka • liikunta ja terveystieto • taide ja kulttuuri • englantia • ruotsi • fysiikka ja kemia
--	---	--

<ul style="list-style-type: none"> • tekee harjoituksia ja kokeiluja materiaaleista ja tekniikoista • esittelee omat ideat ja arviointia • suunnittelee aikatauluja ja noudattaa niitä • työskentelee tehtyjen sopimusten mukaan • toimii yhteistyökykyisesti työyhteisössä 		
--	--	--

Ammattitaidon osoittamistavat

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Ammattiosaamisen näytön kuvaus

Suunnitellaan tuote, jossa käytetään tarpeistoalan materiaali-, rakenne ja työtaparatkaisuja.

Näyttö suoritetaan oppilaitoksen työsalissa ja sen kesto on n. 2-10 viikkoa.

2.2.2 Tuotteen valmistaminen, 45 osp

Ammattitaitovaatimukset ja arviointi

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

työkokonaisuudet ja niiden oppimistavoitteet	ohjaussuunnitelma	yhteisten tutkinnon osien integrointi
<p><i>Tarpeistonvalmistuksen perusteet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • valmistaa ammattialan tuotteen • valmistaa ja käyttää erilaisia muotteja ja valuja eritekniikoilla • on mukana kuolinnaamion valmistusprosessissa sekä mallina että tekijänä. • käyttää tyhjiömuovainta tuotteiden valmistuksessa • noudattaa työaikoja ja käyttää työajan tarkoituksen mukaisesti sekä toimii vastuullisesti tavoitteen saavuttamiseksi sovitussa aikataulussa 	<ul style="list-style-type: none"> • työssäoppiminen • keskustelu ja mallioppiminen • verkkoavusteinen keskustelu ja raportointi (portfolio) • yhteistoiminnalliset oppimismenetelmät • tekemällä oppiminen (työpajatyöskentely) • oppimistehtävät ja luennot 	<ul style="list-style-type: none"> • ympäristöosaaminen • tieto- ja viestintätekniikka • yrittäjyys ja yritystoiminta • yhteiskuntataidot • äidinkieli • matematiikka • liikunta ja terveystieto • taide ja kulttuuri • englanti • ruotsi

<ul style="list-style-type: none"> • lajittelee oikein syntyvät jätteet • pitää työtilan siistinä • pesee omat astiat ja työvälineet • tuntee ja ymmärtää alan työturvallisuusohjeiston ja noudattaa niitä • ottaa työtä tehdessään huomioon ergonomian • huomioon työyhteisön muut jäsenet ja toimii tilanteen vaatimalla tavalla työskennellessään <p><i>Tarpeiston tuotteiden valmistaminen</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • ymmärtää teatterinukun esteettiset ja tekniset vaatimukset • suunnittelee, tekee kokeiluja ja valintoja • valmistaa nivelnukun • ratkaisee työtehtävissä syntyneitä ongelmatilanteita sekä tekee valintoja ja päätöksiä oma-aloitteisesti • toimii vastuullisesti, yhteistyökykyisesti ja tasavertaisesti kaikissa vuorovaikutus ja yhteistyö tilanteissa • työskentelee tehtyjen sopimusten mukaan <p><i>Ensiapukoulutus</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa käytännön perustiedot ja –taidot ensiavusta • osaa toimia hätätilanteessa ja tavallisimmissa sairaus- ja onnettomuustilanteissa <p><i>Työturvallisuuskoulutus</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa perustiedot työsuojelusta • ottaa huomioon oman työympäristön työturvallisuuden • osaa ennaltaehkäistä työtapaturmia ja vaaratilanteita <p><i>Tulityökoulutus</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • tunnistaa tulitöiden vaarat ja riskit • tietää tulitöihin liittyvän ohjeistuksen ja lupakäytännön • osaa ennalta ehkäistä vahinkoja • osaa toimia oikein mahdollisessa onnettomuustilanteessa 	<ul style="list-style-type: none"> • tutustumiskäynnit / asiantuntijaluennot • hyödynnetään opetusteknologiaa (atklaitteet, digikamera ym.) ja käytetään työhön soveltuvaa ohjelmistoa • itsenäinen työskentely (ammatillinen blogi /portfolio) • valokuvat • keskustelu ja raportointi ryhmän omalla Facebook- sivustolla 	<ul style="list-style-type: none"> • fysiikka ja kemia
---	---	---

<p><i>Ympäristötietous</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • ymmärtää oman toiminnan merkityksen ympäristön kannalta <p><i>3D perusteet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • SolidWorks ohjelman perushallinta • osaa tehdä piirustuksia SolidWorks ohjelmalla • osaa mallintaa tuotteen kokoonpanossa <p><i>3D tulostaminen</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa tulostaa 3D tulostimella • mallineen teettäminen CNC koneella • osaa käyttää tyhjiömuovainta <p><i>Puutyöt</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • puun työstö käsikäyttöisillä puuntyöstökoneilla • suorittaa puuntyöstökoneiden ajokortin • ammattialan työvälineiden ja tuotteiden valmistaminen <p><i>Tekstiilityöt</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • ammattialan tuotteiden valmistaminen • suorittaa ompelukoneiden ajokortin • valmistaa kankaanpainanta, kankaan värjäys, silkkimaalaus, applikointikokeiluja <p><i>Metallityöt</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • suorittaa metallintyöstökoneiden ajokortin • ammattialan työvälineiden ja tuotteiden valmistaminen <p><i>Pintakäsittely ja muokaus</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • ymmärtää pintakäsittelyn perusteet ja teknokemian käsitteistön • ymmärtää eri liimojen, lakkojen ja maalien sekä valmistajien merkityksen • tekee muokkauksen harjoituksia • tekee kokeiluja perinteisillä pintakäsittelytavoilla; patinointi, marmorointi, ootras, sablonimaalaus, vaihtoehtoiset maalipohjat (kalja, maito) 		
---	--	--

Ammattitaidon osoittamistavat

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Ammattiosaamisen näytön lisäksi osaamista arvioidaan muulla arvioinnilla:

Ensiapu-, tulityö- ja työturvallisuuskoulutus säännösten mukaan kirjallisilla kokeilla ja harjoituksilla

Ammattiosaamisen näytön kuvaus

Valmistetaan työpiirustusten mukainen tuote sopivilla työmenetelmillä ja työvälineillä. Näyttö suoritetaan oppilaitoksen työsalissa ja sen kesto on n. 2-10 viikkoa.

2.3 Valinnaiset tutkinnon osat, 45 osp

2.3.1 Tilaustyön valmistaminen, 15 osp

Ammattitaitovaatimukset ja arviointi

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

työkokonaisuudet ja niiden oppimistavoitteet	ohjaussuunnitelma	yhteisten tutkinnon osien integrointi
<p><i>Tilaustöiden valmistaminen</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa ottaa vastaan työtehtävän • osaa tehdä työsuunnitelman, jossa on otettu huomioon työn looginen eteneminen • tekee työsuunnitelmaan muutoksia tarvittaessa ja neuvottelee poikkeamista • noudattaa työaikoja ja aikatauluja • osaa arvioida omaa työskentelyään, ymmärtää omat kehittämiskohteensa • valitsee työhön soveltuvat materiaalit ja valmistusmenetelmät 	<ul style="list-style-type: none"> • työssäoppiminen • keskustelu ja mallioppiminen • verkkoavusteinen keskustelu ja raportointi (oppimispäiväkirja ja ammatillinen blogi) • valokuvat • keskustelu ja raportointi ryhmän omalla Facebook- sivustolla 	

<ul style="list-style-type: none"> • arvioi näiden vaikutusta tuotteen toimivuuteen, kestävyys, ulkonäköön, laatuun ja hintaan • laskee materiaalien kulutuksen ja työhön laskettavan ajan • kehittää valmistustaitoaan • kehittää työskentely nopeutta • ratkaisee työtehtävissä syntyviä ongelmatilanteita • valitsee ja käyttää materiaaleja kestävä kehityksen periaatteella • lajittelee syntyvät jätteet oikein • pitää työtilan siistinä • pesee omat astiat ja työvälineet • tuntee ja ymmärtää alan työturvallisuusohjeiston ja noudattaa niitä • ottaa työtä tehdessään huomioon ergonomian • ottaa huomioon työyhteisön muut jäsenet ja toimii tilanteen vaatimalla tavalla työskennellessään 		
--	--	--

Ammattitaidon osoittamistavat

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Ammattiosaamisen näytön kuvaus

Valmistetaan tilaajan laatuvaatimusten mukainen tuote aikatauluja noudattaen. Näyttö suoritetaan työssäoppien ja sen kesto on n. 2-10 viikkoa.

2.3.2 Tuotteen valmistaminen käsityönä, 15 osp

Ammattitaitovaatimukset ja arviointi

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

työkokonaisuudet ja niiden oppimistavoitteet	ohjaussuunnitelma	yhteisten tutkinnon osien integrointi
<p><i>Naamiot</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • suunnittelee ja valmistaa naamioita • osaa suunnitella valmistusprosessin erityövaiheet ja ymmärtää niiden merkityksen • käyttää työajan tehokkaasti • tekee tarvittavat kokeilut ja valitsee valmistustavan • ottaa vastaan palautetta • vahvistaa teknistä kädentaidon osaamistaan • valitsee ja käyttää materiaaleja kestävän kehityksen periaatteella • lajittelee syntyvät jätteet oikein • pitää työtilan siistinä • pesee omat astiat ja työvälineet <p><i>Mekaaninen tuote, suurennokset</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • suunnittelee mekaanisen tuotteen • valmistaa suunnittelemansa tuotteen • osaa suunnitella valmistusprosessin erityövaiheet ja ymmärtää niiden merkityksen • käyttää työajan tehokkaasti • tekee tarvittavat kokeilut ja valitsee valmistustavan • ottaa vastaan palautetta • vahvistaa teknistä kädentaidon osaamistaan • valitsee ja käyttää materiaaleja kestävän kehityksen periaatteella • lajittelee syntyvät jätteet oikein • pitää työtilan siistinä • pesee omat astiat ja työvälineet • tuntee ja ymmärtää alan työturvallisuus-ohjeiston ja noudattaa niitä 	<ul style="list-style-type: none"> • keskustelu ja mallioppiminen • yhteistoiminnalliset oppimismenetelmät • tekemällä oppiminen (työpajatyöskentely) • itsenäinen työskentely (ammatillinen blogi/portfolio) • valokuvat • keskustelu ja raportointi ryhmän omalla Facebook- sivustolla 	

<ul style="list-style-type: none"> laskee materiaalikustannukset ja työhön käytettävän ajan 		
--	--	--

Ammattitaidon osoittamistavat

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Ammattiosaamisen näytön kuvaus

Valmistetaan oman suunnitelman mukainen tuote toteuttamiseen soveltuvilla työmenetelmillä. Näyttö suoritetaan oppilaitoksen työsalissa ja sen kesto on n. 2-10 viikkoa.

Mahdollinen etenemisehto

Ammattiosaamisen näyttöön voi osallistua vasta, kun osaaminen on sillä tasolla, että näyttö on mahdollista suorittaa.

2.3.3 Tutkinnon osa ammattitutkinnosta tai erikoisammattitutkinnosta, teatterialan ammattitutkinto 15 osp

Ammattitaitovaatimukset ja arviointi

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

työkokonaisuudet ja niiden oppimistavoitteet	ohjaussuunnitelma	yhteisten tutkinnon osien integrointi
Teatterialan ammattitutkinto / tuotantotekniikka <ul style="list-style-type: none"> osaa hahmottaa teatterialan eri ammattialojen työn merkityksen ja tarkoituksen teatterityön kokonaisuudessa tuntee ja ymmärtää alan työsuojeluohjeiston ja noudattaa niitä tuntee teatterialan keskeisen termistön ja osaa soveltaa tietoa työssään tuntee ja tunnistaa keskeiset tyylikaudet ja pystyy hyödyntämään keskeiset kriteerit työssään 	<ul style="list-style-type: none"> keskustelu ja mallioppiminen verkkoavusteinen keskustelu ja raportointi (portfolio) -yhteistoiminnalliset oppimismenetelmät tekemällä oppiminen (työpajatyöskentely) oppimistehtävät ja luennot tutustumiskäynnit / asiantuntijaluennot 	

	<ul style="list-style-type: none"> • hyödynnetään opetusteknologiaa ja käytetään työhön soveltuvaa ohjelmistoa • itsenäinen työskentely (ammatillinen blogi/portfolio) • valokuvat • keskustelu ja raportointi ryhmän omalla Facebook- sivustolla <p>Järjestämislupa Metropolia amk:lla</p>	
--	---	--

Ammattitaidon osoittamistavat

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Ammattiosaamisen näytön kuvaus

Tutkintotilaisuus ammattitutkinnon mukaan

2.3.4 Kulttuurin soveltaminen käsityöhön 15 osp

Ammattitaitovaatimukset ja arviointi

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

työkokonaisuudet ja niiden oppimistavoitteet	ohjaussuunnitelma	yhteisten tutkinnon osien integrointi
<p><i>Kulttuurin soveltaminen tarpeistonvalmistuksen työhön</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • tarpeistoalan tuotteen suunnittelu ja toteutus • käyttää kulttuurista tietoa toteutukseen • soveltaa työssään uudella tavalla erilaisia työmenetelmiä • etsii, kokeilee ja valitsee työssä käytettävät materiaalit • lajittelee syntyvät jätteet oikein • pitää työtilan siistinä • pesee omat astiat ja työvälineet • tuntee ja ymmärtää alan työturvallisuus-ohjeiston ja noudattaa niitä 	<ul style="list-style-type: none"> • keskustelu ja mallioppiminen • yhteistoiminnalliset oppimismenetelmät • tekemällä oppiminen (työpajatyöskentely) • itsenäinen työskentely (ammatillinen blogi/portfolio) • valokuvat 	

<ul style="list-style-type: none"> • ottaa työyhteisön muut jäsenet huomioon työskennellessä • • ottaa huomioon ammattialan arvoperustan 	<ul style="list-style-type: none"> • keskustelu ja raportointi ryhmän omalla Facebook-sivustolla 	
---	---	--

Ammattitaidon osoittamistavat

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Ammattiosaamisen näytön kuvaus

Suunnittelee ja toteuttaa kulttuurilähtöisen tuotteen asiakkaalle. Näyttö suoritetaan oppilaitoksen työsalissa ja sen kesto on n. 2-10 viikkoa.

2.3.5 Taidekäsityön tekeminen 15 osp

Ammattitaitovaatimukset ja arviointi

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

työkokonaisuudet ja niiden oppimistavoitteet	ohjaussuunnitelma	yhteisten tutkinnon osien integrointi
<p><i>Kokeileva tarpeistotuote</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • tarpeistoalan tuotteen suunnittelu ja toteutus käyttäen itselleen sopivaa persoonallista työskentely- ja ilmaisutapaa • kokeilee ja valitsee työhön materiaalit ja työtekniikat • etsii näyttelytilan ja laittaa työnsä esille • noudattaa taiteelliseen toimintaan liittyviä eettisiä periaatteita. 	<ul style="list-style-type: none"> • keskustelu ja mallioppiminen • yhteistoiminnalliset oppimismenetelmät • tekemällä oppiminen (työpajatyöskentely) • itsenäinen työskentely (ammatillinen blogi/portfolio) • valokuvat • keskustelu ja raportointi ryhmän omalla Facebook-sivustolla 	

Ammattitaidon osoittamistavat

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Ammattiosaamisen näytön kuvaus

Suunnittelee ja toteuttaa tarpeistoalan tuotteen ja laittaa sen esille. Näyttö suoritetaan oppilaitoksen työsalissa ja sen kesto on n. 2-10 viikkoa.

2.3.6 Yritystoiminnan suunnittelu 15 osp

Ammattitaitovaatimukset ja arviointi

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

työkokonaisuudet ja niiden oppimistavoitteet	ohjaussuunnitelma	yhteisten tutkinnon osien integrointi
<p>Oman osaamisen tuotteistaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> markkinoilla olevien liiketoimintamahdollisuuksien kartoittaminen oman ammatillisen osaamisen arvioiminen omien liiketoimintaedellytysten arvioiminen tiedonhaku <p>Liiketoimintasuunnitelma</p> <ul style="list-style-type: none"> liiketoimintasuunnitelman laatiminen kokonaisuudessaan (budjetti, rahoitussuunnitelma) yritysmuodon valinta riskit ja vakuutukset suunnitelman toteutusmahdollisuuksien kriittinen arviointi pitsaus, hissipuhe tiedon hankinta 	<p>NY-yrityksessä toimiminen</p> <p>Integroituu ammatillisten tutkinnon osien kanssa. Noudatetaan Vuosi yrittäjänä ry:n oppimishjelman periaatteita (www.nyvuosiyrittajana.fi) ja sitä täydennetään kirjoittamalla varsinainen liiketoimintasuunnitelma (www.uusyrityskeskus.fi).</p> <p>Osuuskunnassa toimiminen</p> <p>Integroituu ammatillisten tutkinnon osien kanssa. Toimitaan Osuuskunta Taidottajassa ja laaditaan varsinainen liiketoimintasuunnitelma (www.uusyrityskeskus.fi).</p> <p>Työssäoppimalla</p> <p>Integroituu ammatillisten tutkinnon osien kanssa. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä kattavasti osoittaa, voidaan apuna käyttää pelillisyyttä. Työssäoppiminen voidaan toteuttaa laatimalla yritykselle</p>	

	<p>liiketoimintasuunnitelma (www.uusyrittyskeskus.fi).</p> <p>Eri tutkintojen yhteistoteutus</p> <p>Integroituu ammatillisten tutkinnon osien kanssa. Toteutetaan vähintään lukuvuoden mittaisena valmennusprosessina. Hyödynnetään tiimioppimisen ja -yrittäjyyden työkaluja ja menetelmiä.</p> <ul style="list-style-type: none"> • oppimissopimus • dialogitreeneit • valmennuspäivät • Kehityskeskustelut <p>Lähiopetus</p> <p>Oman osaamisen tuotteistaminen ja liiketoimintasuunnitelman laatiminen (www.uusyrittyskeskus.fi).</p>	
--	--	--

Ammattitaidon osoittamistavat

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Ammattiosaamisen näytön kuvaus

Liiketoimintasuunnitelman laatiminen laskelmineen (www.uusyrittyskeskus.fi).

2.3.7 Yrityksessä toimiminen 15 osp

Ammattitaitovaatimukset

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

työkokonaisuudet ja niiden oppimistavoitteet	ohjaussuunnitelma	yhteisten tutkinnon osien integrointi
<p>Liiketoimintaympäristön selvittäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> - asiakkaat - kilpailutilanne - trendit, sesongit, digitalisoituminen, muutoksen asiakkaiden ostokäyttäytymisessä, arvostusten muutokset esim. lähituotanto, kestävä kehitys jne - taloudellinen tilanne 	<p>NY-yrityksessä toimiminen</p> <p>Integroituu ammatillisten tutkinnon osien kanssa.</p> <p>Noudatetaan Vuosi yrittäjänä ry:n oppimishjelmaa (nyvuosiyrittajana.fi) 1-3 lukukauden aikana.</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - yrityksen toimintaa koskeva lainsäädäntö (esim. kuluttaja- ja työlainsäädäntö) <p>Liikeidean täsmentäminen ja yrityksen toiminnan suunnittelu</p> <ul style="list-style-type: none"> - mitä, kenelle, miten, miksi? - asiakirjat - tuotekehitys, tuotteistaminen - markkinointi - tuotteet, palvelut - yhteistyökumppanit - NY-yrityksen lopettaminen - osuuskunnan jäsenyydestä luopuminen <p>Yrityksen työtehtävien tekeminen</p> <ul style="list-style-type: none"> - oman alan työtehtävien tekeminen - oman työn suunnittelu (ajankäyttö, järjestelmällisyys) - yrityksen esittely - tieto- ja viestintätekniikan käyttö ja sovellusten hallinta - kestävä kehitys - työturvallisuus 	<ul style="list-style-type: none"> - NY-yrityksen perustaminen ja liiketoiminnan pyörittäminen omalla opiskelualalla - NY-asiakirjat ovat osa ammattiosaamisen näyttöä <p>Osuuskunnassa toimiminen</p> <p>Integroituu ammatillisten tutkinnon osien kanssa.</p> <p>Noudatetaan Osuuskunta Taidottajan sääntöjä sekä osuuskuntalakia 1-3 lukuvuoden aikana.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Osuuskunta Taidottajaan liittyminen ja liiketoiminnan pyörittäminen omalla opiskelualalla - yrittäjän asiakirjat ovat osa ammattiosaamisen näyttöä <p>Työssäoppimalla</p> <p>Integroituu ammatillisten tutkinnon osien kanssa.</p> <p>Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä kattavasti osoittaa, voidaan apuna käyttää pelillisyyttä.</p> <p>Työssäoppiminen voidaan toteuttaa</p> <ul style="list-style-type: none"> - aloittavassa yrityksessä tai - yrityksessä, joka esim. haluaa tuoda markkinoille uuden tuotteen tai - laajentua uudelle liiketoiminta-alueelle tai - muuten kehittää ja täsmentää liiketoimintaansa <p>Opiskelija dokumentoi toimintaansa esim. oppimispäiväkirjaan</p> <p>Projektioppiminen</p> <p>Integroituu ammatillisten tutkinnon osien kanssa.</p> <p>Projektioppiminen voidaan toteuttaa erilaisissa ennakkosuunnitelmia ja jälkitoimia sekä yrittäjämäistä toimintatapaa vaativissa projektissa/projekteissa.</p> <p>Tiimiyrittäjänä toimiminen NY:ssä tai osuuskunnassa</p> <p>Integroituu ammatillisten tutkinnon osien kanssa.</p> <p>Toteutetaan vähintään lukuvuoden mittaisena valmennusprosessina koulutetun tiimivalmentajan kanssa. Hyödynnetään tiimioppimisen ja -yrittäjyyden työkaluja ja menetelmiä.</p> <ul style="list-style-type: none"> - oppimissopimus 	
---	--	--

	<ul style="list-style-type: none"> - dialogitreeneit - valmennuspäivät - kehityskeskustelut <p>Eri tutkintojen yhteistoteutus</p> <p>Integroituu ammatillisten tutkinnon osien kanssa.</p> <p>Toteutetaan vähintään lukuvuoden mittaisena valmennusprosessina. Hyödynnetään tiimioppimisen ja -yrittäjyyden työkaluja ja menetelmiä.</p> <ul style="list-style-type: none"> - oppimissopimus - dialogitreeneit - valmennuspäivät - kehityskeskustelut. 	
--	--	--

Ammattitaidon osoittamistavat

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Ammattiosaamisen näytön kuvaus

Omassa yrityksessä/ harjoitusyrityksessä / vastaavassa yrityksessä toimiminen

- toimii yhteistyökumppaneiden kanssa
- selvittää, täsmentää ja kehittää yrityksen liikeidea
- dokumentoi
- toimii yrityksen työtehtävissä yrittäjämäisesti.

2.3.8 Palvelun tuotteistaminen 15 osp

Ammattitaitovaatimukset ja arviointi

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

työkokonaisuudet ja niiden oppimistavoitteet	ohjaussuunnitelma	yhteisten tutkinnon osien integrointi
<p><i>Palvelun tuotteistamisen suunnittelu</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • tuotteistaa ammatillisesta osaamisestaan palvelun • arvioi ammatillisen osaamisen vahvuuksia • ideoi erilaisia toimintamalleja • kartoittaa muut alalla toimivat yritykset 	<ul style="list-style-type: none"> • keskustelu ja mallioppiminen • yhteistoiminnalliset oppimismenetelmät • tekemällä oppiminen (työpajatyöskentely) 	

<ul style="list-style-type: none"> • ratkaisee ongelma tilanteita • markkinoi palveluaan • noudattaa tehtyjä sopimuksia • ottaa huomioon kestävän kehityksen • tuntee ja ymmärtää alan työturvallisuus-ohjeiston ja noudattaa niitä • laskee materiaalikustannukset ja työhön käytettävän ajan 	<ul style="list-style-type: none"> • itsenäinen työskentely (amatillinen blogi/portfolio) • valokuvat • keskustelu ja raportointi ryhmän omalla Facebook-sivustolla 	
--	--	--

Ammattitaidon osoittamistavat

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Ammattiosaamisen näytön kuvaus

Tekee suunnitelman, miten tuotteistaa omasta ammattiosaamisesta palvelun. Näyttö suoritetaan työssäoppien ja sen kesto on n. 2-10 viikkoa.

2.3.9 Ohjaustoiminnan toteuttaminen 15 osp

Ammattitaitovaatimukset ja arviointi

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

työkokonaisuudet ja niiden oppimistavoitteet	ohjaussuunnitelma	yhteisten tutkinnon osien integrointi
<p><i>Ohjaustoiminnan suunnittelu ja toteutus</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • ohjaa ja neuvoo ammattityön tekemistä • laatii työ- ja käyttöohjeita • laskee materiaalikustannukset ja työhön käytettävän ajan • kehittää omaa toimintaansa annetun palautteen mukaisesti • toimii sovittujen yhteisten pelisääntöjen mukaan 	<ul style="list-style-type: none"> • keskustelu ja mallioppiminen • yhteistoiminnalliset oppimismenetelmät • tekemällä oppiminen (työpajatyöskentely) • itsenäinen työskentely (amatillinen blogi/portfolio) • valokuvat 	

	<ul style="list-style-type: none"> • keskustelu ja raportointi ryhmän omalla Facebook-sivustolla • toimii opettajan apuna ohjaajana 	
--	---	--

Ammattitaidon osoittamistavat

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Ammattiosaamisen näytön kuvaus

Ohjaa ja neuvoo ammattityön tekemistä. Näyttö suoritetaan työssäoppien ja sen kesto on n. 2-10 viikkoa.

2.3.10 Asiakaspalvelun tai myyntityön toteuttaminen 15 osp

Ammattitaitovaatimukset ja arviointi

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

työkokonaisuudet ja niiden oppimistavoitteet	ohjaussuunnitelma	yhteisten tutkinnon osien integrointi
<p>Myynnin edistäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> - markkinointiviestintä - esillepano, hyllytys - somistus - ympäristön viihtyisyys, selkeys - hintamerkinnot - myyntikampanjat <p>Myyntityö</p> <ul style="list-style-type: none"> - tuotteiden ja palveluiden tuntemus - asiakastuntemus, erilaiset asiakasryhmät - vuorovaikutus ja viestintä: sanallinen ja sanaton - hankalat asiakastilanteet, turvallisuus - maksuvälineet - kassa ja kassajärjestelmä sekä myynnin rekisteröinti - oheis- ja lisämyynti 	<p>NY-yrityksessä toimiminen Integroituu ammatillisten tutkinnon osien kanssa.</p> <p>Osuuskunnassa toimiminen Integroituu ammatillisten tutkinnon osien kanssa.</p> <p>Työssäoppimalla Integroituu ammatillisten tutkinnon osien kanssa.</p> <p>Eri tutkintojen yhteistoteutus Integroituu ammatillisten tutkinnon osien kanssa.</p> <p>Lähiopetus Integroituu ammatillisten tutkinnon osien kanssa.</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - palautteen vastaanotto, reklamaatiot - asiakastyytyväisyyden varmistaminen - ulkoinen olemus 		
--	--	--

Ammattitaidon osoittamistavat

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Ammattiosaamisen näytön kuvaus

Myyntiin liittyvissä asiakaspalvelutehtävissä toimiminen.

2.3.11 Tuotekehitysprosessiin osallistuminen 15 osp

Ammattitaitovaatimukset ja arviointi

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

työkokonaisuudet ja niiden oppimistavoitteet	ohjaussuunnitelma	yhteisten tutkinnon osien integrointi
<p><i>Tuotekehitysprosessissa toimiminen</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • toimii tuotekehitysprojektissa työryhmän jäsenenä • suunnittelee ja käyttää tuotekehitysprosessin suunnitelmia yhdessä työryhmän kanssa • tekee luonnoksia tai muita ammattialan tavan mukaisia dokumentteja havainnoistaan 	<ul style="list-style-type: none"> • keskustelu ja mallioppiminen • yhteistoiminnalliset oppimismenetelmät • tekemällä oppiminen (työpajatyöskentely) • itsenäinen työskentely (amatillinen blogi/portfolio) • valokuvat • keskustelu ja raportointi ryhmän omalla Facebook-sivustolla 	

Ammattitaidon osoittamistavat

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Ammattiosaamisen näytön kuvaus

Osallistuu tuotekehitysprosessiin ja dokumentoi prosessin. Näyttö suoritetaan työssäoppien ja sen kesto on n. 2-10 viikkoa.

2.3.12 Työpaikkaohjaajaksi valmentautuminen 5 osp

Ammattitaitovaatimukset ja arviointi

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

työkokonaisuudet ja niiden oppimistavoitteet	ohjaussuunnitelma	yhteisten tutkinnon osien integrointi
<p>Opiskelijan ohjaaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> - työpaikan ja/tai oppilaitoksen toimintatavat ja säännöt (mm. työaika, työvaatetus, tauot, poissaolokäytännöt, myöhästelyt, kännykän käyttö, vaitiolovelvollisuus) - työtehtäviin perehdytys - työturvallisuusriskit ja työturvallisuusohjeet - koneiden ja laitteiden käytön opastus ja työturvallisuus - ohjauskeskustelu (ohjauksen keinot, ohjaustyylit ja palautteen antaminen) - oman alan esittely (työ- ja koulutusmahdollisuudet) <p>Suunnitelma työssäoppimisesta ja ammattiosaamisen näytöistä</p> <ul style="list-style-type: none"> - tutkinnon rakenne - ammattitaitovaatimukset - arvioinnin kohteet ja kriteerit - suunnitelma työssäoppimisesta - tutkinnon osan tavoitteet työssäoppimiselle - henkilökohtaiset tavoitteet työssäoppimiselle - työssäoppimisen sopimus - suunnitelma ammattiosaamisen näytöstä - itsearviointi - työssäoppimisen päiväkirja - ammattiosaamisen näytön itsearviointi tutkinnon osan kriteerien mukaisesti ja arviointikeskusteluun osallistuminen 	<p>Työssäoppiminen</p> <p>Integroituu ammatillisten tutkinnon osien kanssa.</p> <p>Opiskelija ohjaa oman työssäoppimisensa ohessa toisia opiskelijoita.</p> <p>NY-yrityksessä toimiminen</p> <p>Integroituu ammatillisten tutkinnon osien kanssa.</p> <p>Opiskelija ohjaa oman toimintansa ohessa toisia opiskelijoita.</p> <p>Osuuskunnassa toimiminen</p> <p>Integroituu ammatillisten tutkinnon osien kanssa.</p> <p>Opiskelija ohjaa oman toimintansa ohessa toisia opiskelijoita.</p> <p>Eri tutkintojen yhteistoteutus</p> <p>Integroituu ammatillisten tutkinnon osien kanssa.</p> <p>Opiskelija tukee ja ohjaa toisia opiskelijoita aktiivisesti (mentorointi, tutorointi).</p> <p>Lähiopetus</p> <p>Integroituu ammatillisten tutkinnon osien kanssa.</p>	

	Opiskelija tukee ja ohjaa toisia opiskelijoita aktiivisesti (mentorointi, tutorointi).	
--	--	--

Ammattitaidon osoittamistavat

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Ammattiosaamisen näytön kuvaus

Toimiminen ja analysointi työssäoppimisen ja ammattiosaamisen näyttöjen prosessin eri vaiheissa sekä toisten opiskelijoiden perehdyttäminen ja ohjaaminen.

2.3.13 Huippuosaajana toimiminen 15 osp

Ammattitaitovaatimukset ja arviointi

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

työkokonaisuudet ja niiden oppimistavoitteet	ohjaussuunnitelma	yhteisten tutkinnon osien integrointi
<ul style="list-style-type: none"> • työskentelee alan huippuosaamista vaativissa tehtävissä • valitsee ja käyttää rohkeasti uusia materiaaleja työvälineitä ja työmenetelmiä • ratkoo ongelmat ja sopeutuu muutoksiin • kehittää työtä ja työympäristöä • toimii työturvallisuusmääräysten ja -ohjeiden mukaan 	<ul style="list-style-type: none"> • keskustelu ja mallioppiminen • yhteistoiminnalliset oppimismenetelmät • tekemällä oppiminen (työpajatyöskentely) • itsenäinen työskentely (amatillinen blogi/portfolio) • valokuvat • keskustelu ja raportointi ryhmän omalla Facebook-sivustolla 	

Ammattitaidon osoittamistavat

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Ammattiosaamisen näytön kuvaus

. Näyttö suoritetaan työssäoppien ja sen kesto on n. 2-10 viikkoa.

3 YHTEISET TUTKINNON OSAT (35 OSP) TAVOITTEET JA ARVIOINTI AMMATILLISESSA PERUSKOULUTUKSESSA

Pakolliset tutkinnon osat (19 osp)

3.1. Yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittava osaaminen, 8 osp

3.1.1. Yhteiskuntataidot 1 osp

Oppimistavoitteet, 1 osp

Opiskelija

- osaa toimia kansalaisena ja osallistua yhteiskunnalliseen päätöksentekoon
- kansalaisen perusoikeudet ja velvollisuudet Suomessa:
 - Ikärajat, vaalit, perusoikeudet, päätöksenteko, turvallisuus,
- osaa toimia tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden periaatteita noudattaen
- yhdenvertaisuus, oikeusjärjestelmä
- osaa suunnitella ja hoitaa omaa talouttaan sekä arvioida siihen liittyviä riskejä
- työvoimatoimisto, opiskelijan tuet, verotus, oman talouden hallinta
- hyödyntää sosiaalista mediaa aktiivisen osallistumisen keinona
- sosiaalisen median käyttö tiedonhaussa ja vertailussa
- osaa käyttää yhteiskunnan tarjoamia palveluja ja toimia kuluttajana
- yhteiskunnan palvelujen käyttäminen tarvittaessa

Integrointi ammatillisiin tutkinnon osiin

Yhteiskuntataidot on integroitu ammatillisiin tutkinnon osiin kulttuurilähtöinen valmistaminen, tuotteen suunnittelu ja tuotteen valmistaminen.

Ohjaussuunnitelma

- Tämän tutkinnon osan osa-alueen osaaminen hankitaan erilaisia oppimisympäristöjä ja -menetelmiä hyödyntäen. Se voidaan suorittaa ATK-luokassa, teorialuokassa sekä vieraillemalla eri kohteissa koulun sisällä tai koulun ulkopuolella
- Opetus ja ohjausmenetelminä käytetään mm. projektioppimista, pelejä, simulaatit, luennot, itseoppiminen, verkko-oppiminen, portfolio, oppimispäiväkirja sekä erilaista yhteistoiminnallista oppimista
- Oppimista voidaan ohjata tarvittaessa verkossa tai mobiileilla.

Osaamisen arviointi

- Osaaminen osoitetaan suullisilla ja kirjallisilla suorituksilla, jotka voivat olla osana ammattiosaamisen näyttöä
- itsearviointi

3.1.2. Työelämätaidot 1 osp

Oppimistavoitteet, 1 osp

Opiskelija

- osaa hakea itsellensä työpaikkaa
- hakee itsellensä työssäoppimistyöpaikkaa tai työpaikkaa ja saa sen
- osaa kuvata työehtosopimusjärjestelmää sekä tuntee työläinsäädäntöä ja tietää työsopimuksen keskeiset asiat
- työsopimusjärjestelmään perehtyminen ja laillisen työsopimuksen tunnistaminen
- osaa perehtyä työpaikan toimintaan ja työtehtäviin sekä huolehtia työturvallisuudesta
- tuntee yrityksen organisaation ja toimintamallit
- huolehtii omasta ja työympäristönsä työturvallisuudesta ja siisteydestä
- osaa työskennellä työpaikassa ja kehittää osaamistaan
- tekee työt sovitusti ja laadukkaasti

Integrointi ammatillisiin tutkinnon osiin

Työelämätaidot on integroitu ammatillisiin tutkinnon osiin kulttuurilähtöinen valmistaminen, tuotteen suunnittelu ja tuotteen valmistaminen.

Ohjaussuunnitelma

- Tämän tutkinnon osan osa-alueen osaaminen hankitaan erilaisia oppimisympäristöjä ja -menetelmiä hyödyntäen. Se voidaan suorittaa ATK-luokassa, teorialuokassa sekä vieraillemalla eri kohteissa koulun sisällä tai koulun ulkopuolella

- Opetus ja ohjausmenetelminä käytetään mm. projektioppimista, pelejä, simulaatit, luennot, itseoppiminen, verkko-oppiminen, portfolio, oppimispäiväkirja sekä erilaista yhteistoiminnallista oppimista
- Oppimista voidaan ohjata tarvittaessa verkossa tai mobiileilla.

Osaamisen arviointi

- Osaaminen osoitetaan suullisilla ja kirjallisilla suorituksilla, jotka voivat olla osana ammattiosaamisen näyttöä

* itsearviointi

3.1.3. Yrittäjyys ja yritystoiminta 1 osp

Oppimistavoitteet 1 osp

Opiskelija

- * osaa arvioida ja tunnistaa oman osaamisensa ja omat vahvuutensa
- * osaa ideoida omaa liikeideaa ja sen kehittämismahdollisuuksia
- * oman liikeidean luominen
- * osaa arvioida mahdollisuuksiaan ryhtyä yrittäjäksi
- * realististen mahdollisuuksien selvittäminen sekä ympäristön että oman itsensä kohdalta
- * osaa selvittää omia ammatillisia verkostoja
- * oman ammattialan verkostojen tunteminen
- * osaa tunnistaa kannattavan liiketoiminnan periaatteet
- * kannattavan liiketoiminnan mittarit ja perusteet
- * osaa arvioida oman yrittäjyyden ja oman yritystoiminnan merkitystä omalle hyvinvoinnilleen ja Suomen kansantaloudelle
- * kansantalouden kiertokulku

Integrointi ammatillisiin tutkinnon osiin

Yrittäjyys ja yritystoiminta on integroitu ammatillisiin tutkinnon osiin kulttuurilähtöinen valmistaminen, tuotteen suunnittelu ja tuotteen valmistaminen.

Ohjaussuunnitelma

Tämän tutkinnon osan osa-alueen osaaminen hankitaan erilaisia oppimisympäristöjä ja -menetelmiä hyödyntäen. Osa tunneista voidaan integroida työsaliopetukseen ja työmaaopetukseen sekä työssäoppimiseen. Oppimista voidaan ohjata tarvittaessa mm. verkkoalustalla tai mobiileilla.

Erilaisia oppimisympäristöjä voivat olla muun muassa luokkahuone, työsal, verkkokurssi, blogi, harjoitusyritys, osuuskunta ja työssäoppimispaikka.

Osaamisen arviointi

Osaaminen osoitetaan erilaisilla suullisilla ja kirjallisilla suorituksilla, jotka voivat olla osana ammattiosaamisen näyttöä.

3.1.4. Työkyvyn ylläpitäminen, liikunta ja terveystieto, 2 osp

Oppimistavoitteet

Opiskelija

- * osaa laatia itselle terveellisiä elämäntapoja, työkykyä ja liikuntaa edistävän suunnitelman ja toimia sen mukaisesti, osaa edistää ja ylläpitää opiskelu-, toiminta- ja työkykyään
- * osallistuu alkutesteihin ja – haastatteluun sekä pitää elämäntapapäiväkirjaa ja tekee niiden tulosten perusteella henkilökohtaisen hyvinvointisuunnitelman, jota päivitetään säännöllisesti
- * huomioi liikunnan toteutuksessa puualan työn vaatimukset (esim. nostot, työasennot, siirrot)
- * osaa ottaa huomioon ravitsemuksen merkityksen terveydelle sekä tupakoinnin ja päihteiden haittavaikutukset
- * pitää TOP-jaksolla ravintopäiväkirjaa ja tekee sen pohjalta omien ravintotottumustensa arvion ja kehittämissuunnitelman
- * hakee tietoa tupakoinnin ja päihteiden terveysvaikutuksista ja pyrkii edistämään terveyttään hakemansa tiedon pohjalta
- * osaa kuvata mielenterveyden, seksuaaliterveyden ja ihmissuhteiden merkityksen ihmisen hyvinvoinnille
- * perehtyy tärkeimpiin ihmissuhteiden, mielenterveyden ja seksuaaliterveyden välisiin yhteyksiin
- * osaa edistää oppilaitosyhteisön hyvinvointia
- * osallistuu oppilaitoksessa järjestettäviin teemapäiviin, SAKU-toimintaan sekä oppilaitoksen muuhun hyvinvointitoimintaan osallistujana ja/tai suunnittelijana ja järjestäjänä

- * osaa kehittää toimintatapojaan ja toimintaympäristönsä turvallisuutta ja terveellisyttä
- * tekee TOP-jaksolla oman alansa toimintatapojen ja toimintaympäristön turvallisuuskartoituksen
- * osaa toimia turvallisesti ja ergonomisesti, ehkäistä tapaturmia, toimia ensiaputilanteissa sekä hakea apua.
- * noudattaa oppilaitoksen ja puualan työturvallisuusohjeita ja harjoittelee sekä käyttää työn fyysistä sekä psyykkistä kuormitusta vähentäviä työtapoja
- * hallitsee oman alansa ja yleiset ensiaputaidot

Integrointi ammatillisiin tutkinnon osiin

Työkyvyn ylläpitäminen, liikunta ja terveystieto on integroitu ammatillisiin tutkinnon osiin kulttuurilähtöinen valmistaminen, tuotteen suunnittelu ja tuotteen valmistaminen.

Ohjaussuunnitelma

Tämän tutkinnon osan osa-alueen osaaminen hankitaan suullisilla ja kirjallisilla tehtävillä mm. hyvinvointisuunnitelma, ravintopäiväkirja, ja käytännön toiminnalla liikunnassa, harrastustoiminnassa ja työssäoppimisessa.

Liikunnan ja terveystiedon osaamispisteitä voidaan sisällyttää TYKY-passin opintoihin.

Osaamisen arviointi

Osaaminen arvioidaan kirjallisten ja suullisten tehtävien sekä käytännön liikunta-, harrastus- ja työssäoppimistoiminnan perusteella. Tämän tutkinnonosan osa-alueen osaamisen näytöt voidaan antaa kontaktiopetuksessa, verkkoympäristöissä tai mahdollisuuksien mukaan mobiilisovelluksilla. Osaamisen arvioi ainetta opettava/-t opettaja/-t tarvittaessa yhteistyössä työssäoppimisjakson työnohjaajan ja työssäoppimisjaksoa ohjaavan opettajan kanssa.

3.2. Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen 11 osp

3.2.1. Äidinkieli 5 osp

Oppimistavoitteet

Opiskelija

- osaa viestiä ja toimia erilaisissa vuorovaikutustilanteissa
- erilaiset ammatilliset esittelyt
- oman työsuorituksen esittely, työvaiheiden esittely, ohjeen antaminen, kuunteleminen ja arvioiminen
- digitaalisten työvälineiden käyttäminen esityksen tukena
- * neuvottelutaito
- neuvottelut työyhteisön sisällä ja asiakkaan kanssa; ongelmatilanteiden ratkaiseminen, esim. virhetilanteissa toimiminen
- työhaastattelu
- small talk, sanaton viestintä, hyvät käytöstavat
- * asiakaspalvelutilanteet
- myynti- ja konsultointitilanteet
- asiakastyön vastaanottaminen
- suunnitelman esittäminen
- palautteen vastaanottaminen
- puhelinviestintä
- * mielipiteen esittäminen ja keskustelutaito
- * ymmärtää käsi- ja taideteollisuusalaan liittyvien tärkeimpien tekstilajien käytänteet, olennaisen sisällön ja tarkoituksen
- alan kirjalliseen materiaaliin tutustuminen, esim. ammattikirjallisuus, -lehdet, mainokset, esitteet ja tuoteselosteet
- ammattisanaston ymmärtäminen
- * osaa hakea tietoa eri tietolähteistä ja käyttää tietoa sekä noudattaa lähteiden käytön periaatteita
- olennaisen löytäminen tekstistä
- tiedon kokoaminen laajasta tietokentästä, esim. artikkelin laatiminen tai käsi- ja taideteollisuusalan ammattilaisen haastattelu
- lähdemerkinnät, tekijänoikeudet, lähdekritiikki
- * osaa hyödyntää mediaa sekä verkon tarjoamia viestintä- ja vuorovaikutusvälineitä opiskelussaan sekä tehdä ammattiosaamistaan näkyväksi
- tietoteknisten sovellutusten ja sosiaalisen median hyödyntäminen
- verkostoituminen alan ammattilaisten ja yritysten kanssa
- ”nettietiketti”
- * osaa laatia käsi- ja taideteollisuusalaan liittyviä kirjallisia töitä
- kielenhuolto ja vakioasemointi

- työselosteen/-raportin ja ohjetekstin laatiminen
- alalla tarvittavat asiakirjat ja lomakkeet, esim. reklamaatio, tarjous, tarjouspyyntö ja tilaus
- markkinointitekstit, esim. esite, mainos, juliste
- sähköpostiviestit
- * osaa hyödyntää äidinkielen oppimisen luku- ja opiskelustrategioita
- muistiinpanot kuullun, luetun ja nähdyn pohjalta
- työ-/oppimispäiväkirjan käyttö
- * ymmärtää äidinkielen sekä kirjallisuuden ja muun kulttuurin merkityksen käsi- ja taideteollisuusalan ja ammatin kannalta
- kirjallisuuden/kulttuurin hyödyntäminen käsi- ja taideteollisuusalan töissä, esim. tyylihistoria ja alan klassikot
- * osaa arvioida ja kehittää omaa äidinkielen taitoaan
- oikeakielisyyden hallinta
- vertaisarviointi
- oman suullisen ja kirjallisen viestinnän kehittäminen palautteen pohjalta
- materiaalin kokoaminen oman ammatillisen osaamisensa näyttöä varten

Integrointi ammatillisiin tutkinnon osiin

Äidinkieli on integroitu ammatillisiin tutkinnon osiin kulttuurilähtöinen valmistaminen, tuotteen suunnittelu ja tuotteen valmistaminen.

Ohjaussuunnitelma

Tämän tutkinnon osan osa-alueen osaaminen hankitaan erilaisia oppimisympäristöjä ja -menetelmiä hyödyntäen. Osa tunneista voidaan integroida mm. työssäoppimisjaksoille ja erilaisiin tapahtumiin. Oppimista voidaan ohjata tarvittaessa verkossa tai mobiileilla.

Erilaisia oppimisympäristöjä voivat olla luokkahuone, työsal, tapahtuma, verkkokurssi, blogi ja työssäoppimispaikka.

Osaamisen arviointi

Osaaminen osoitetaan suullisilla ja kirjallisilla suorituksilla, jotka voivat olla osana ammattiosaamisen näyttöä.

3.2.2 Toinen kotimainen kieli, ruotsi 1 osp

Oppimistavoitteet

Opiskelija

- osaa käyttää toista kotimaista kieltä työtehtävissään ja työhön liittyvissä vuorovaikutustilanteissa

* työelämän kielenkäyttötilanteissa toimiminen:

tervehdykset, small talk, asiakaspalvelutilanteet

työpaikan esittely / yritysesittely

työ- ja kellonajat, palkkaus, työedut

työtehtävät alan työpaikoissa

työturvallisuus

* itsestä ja opinnoista kertominen, CV

- ymmärtää molempien kansalliskielten ja kulttuurien merkityksen monikulttuurisessa Suomessa

* kielen ja kulttuurin merkitys Suomessa ja Pohjoismaissa

* Pohjoismainen yhteistyö

Integrointi ammatillisiin tutkinnon osiin

Ruotsi on integroitu ammatillisiin tutkinnon osiin kulttuurilähtöinen valmistaminen, tuotteen suunnittelu ja tuotteen valmistaminen.

Ohjaussuunnitelma

Tämän tutkinnon osan osa-alueen osaaminen hankitaan erilaisia työelämälähtöisiä ja joustavia oppimismenetelmiä ja -ympäristöjä hyödyntäen. Opetuksessa käytettävä oppimisympäristö tukee oppimissisältöjä ja opetusmenetelmiä. Opetuksessa hyödynnetään tieto- ja viestintäteknikkaa.

Erilaisia opetusmenetelmiä voivat olla suulliset ja kirjalliset oppimistehtävät, yksilö- ja ryhmätehtävät, yhteistoiminnalliset tehtävät ja projektit.

Erilaisia oppimisympäristöjä voivat olla luokkatila, monitoimitila, työsalit, työssäoppimispaikka ja erilaiset sähköiset ympäristöt kuten blogi ja verkkokurssi.

Oppimissisältöjä voidaan integroida työelämälähtöisiin oppimisympäristöihin ja työsaliopetukseen. Oppimista voidaan ohjata tarvittaessa verkossa tai mobiileilla.

Osaamisen arviointi

Osaaminen osoitetaan suullisilla ja kirjallisilla suorituksilla, jotka voivat olla osana ammattiosaamisen näyttöä.

3.2.3. Vieraat kielet 2 osp

Oppimistavoitteet

Opiskelija

- osaa viestiä ja toimia vuorovaikutustilanteissa siten, että hän kykenee harjoittamaan ammattiaan

- * työelämätaidot :

tervehdykset, small talk, asiakaspalvelutilanteet, työhön perehdyttäminen, työpaikan esittely

- * työnhaku:

CV, työhakemus, työhaastattelu, itsestä ja opinnoista kertominen

- * opiskelu- ja työpaikan esittely

- osaa käyttää oman alan työtehtävissä tarvittavaa vierasta kieltä

- * työelämätaidot:

työselosteet, käyttöohjeet, kestävä kehitys

työprosessin esittely englanniksi, ensiapu, turvallisuusvarusteet, – laitteet ja –säännöt

- * työvälineet ja työympäristö:

työvälineet, materiaalit, työtehtävät, työvaiheet

- * työolot:

työajat, palkkaus, työedut

- osaa hakea tietoa erilaisista vieraskielisistä lähteistä

- * tiedonhaku:

materiaalit, tuotteet, palvelut

- osaa toimia monikielisessä ja -kulttuurisessa ympäristössä

- * työkulttuuri eri maissa

- * kansainväliseen toimintaan hakeutuminen, TOP ulkomailla

Integrointi ammatillisiin tutkinnon osiin

Vieraat kielet on integroitu ammatillisiin tutkinnon osiin kulttuurilähtöinen valmistaminen, tuotteen suunnittelu ja tuotteen valmistaminen.

Ohjaussuunnitelma

Tämän tutkinnon osan osa-alueen osaaminen hankitaan erilaisia työelämälähtöisiä ja joustavia oppimismenetelmiä ja -ympäristöjä hyödyntäen. Opetuksessa käytettävä oppimisympäristö tukee oppimissisältöjä ja opetusmenetelmiä. Opetuksessa hyödynnetään tieto- ja viestintätekniikkaa.

Erilaisia opetusmenetelmiä voivat olla suulliset ja kirjalliset oppimistehtävät, yksilö- ja ryhmätehtävät, yhteistoiminnalliset tehtävät ja projektit.

Erilaisia oppimisympäristöjä voivat olla luokkatila, monitoimitila, työsalit, työssäoppimispaikka ja erilaiset sähköiset opetusympäristöt kuten blogi ja verkkokurssi.

Oppimissisältöjä voidaan integroida työelämälähtöisiin oppimisympäristöihin ja työsaliopetukseen. Oppimista voidaan ohjata tarvittaessa verkossa tai mobiileilla.

Osaamisen arviointi

Osaaminen osoitetaan suullisilla ja kirjallisilla suorituksilla, jotka voivat olla osana ammattiosaamisen näyttöä.

3.3. Matemaattisluonnontieteellinen osaaminen 9 osp

3.3.1. Matematiikka 3 osp

Oppimistavoitteet 3 osp

Opiskelija

* osaa peruslaskutoimitukset, prosenttilaskennan ja mittayksiköiden muunnokset oman alan ja arkielämän edellyttämässä laajuudessa

* Peruslaskutoimitukset paperilla laskien

- * Arkielämän prosenttilaskennan perusteet (muutos- ja vertailuprosentti, verotus, alv)
- * Virheprosentti, hukkaprosentti
- * Pituuden, pinta-alan, tilavuuden muunnokset sekä aikamuunnokset
- * Yksikköhinnat
- * osaa laskea pinta-aloja ja tilavuuksia
- * osaa soveltaa geometriaa oman alan tehtävien vaatimassa laajuudessa ja hahmottaa tilaa ja muotoja kolmiulotteisesti
- * Kulmien mittaaminen, kolmion geometriaa tarvittavien kaltevuuksien ja mittojen laskemiseksi.
- * Pythagoraan lauseen soveltaminen
- * Mittakaavan käyttö
- * Materiaalilaskenta (kokonaispinta-ala)
- * osaa käyttää sopivia matemaattisia menetelmiä oman alan ongelmien ratkaisussa
- * Geometrian kaavojen soveltaminen
- * osaa arvioida tulosten oikeellisuutta ja suuruusluokkaa
- * osaa käyttää matemaattisten ongelmien ratkaisussa apuna laskinta, tietokonetta ja tarvittaessa muita matematiikan apuvälineitä.

Integrointi ammatillisiin tutkinnon osiin

Matematiikka on integroitu ammatillisiin tutkinnon osiin kulttuurilähtöinen valmistaminen, tuotteen suunnittelu ja tuotteen valmistaminen.

Ohjaussuunnitelma

Tämän tutkinnon osan osa-alueen osaaminen hankitaan erilaisia oppimisympäristöjä ja -menetelmiä hyödyntäen. Oppimista voidaan ohjata tarvittaessa verkossa tai mobiileilla.

Erilaisia oppimisympäristöjä voivat olla luokkahuone, verkkokurssi, portfolio ja työssäoppimispaikka.

Osaamisen arviointi

Osaaminen osoitetaan suullisilla ja kirjallisilla suorituksilla (voi olla osana ammattiosaamisen näyttöä).

3.3.2. Fysiikka ja kemia 2 osp

Pakolliset osaamistavoitteet, 2 osp

Opiskelija

- osaa soveltaa oman alan kannalta keskeisiä fysiikan käsitteitä, ilmiöitä ja lainalaisuuksia
 - * Mittaamisen perusteet
 - * Tuntee aalto-opin, lämpöopin, mekaniikan ja sähköopin lainalaisuuksia
 - * Sähköturvallisuus
 - * Energiatehokkuus ja energian säästäminen
 - * Tuotteen elinkaari ja kestäväkehitys
- osaa ottaa työssään huomioon oman alan kannalta keskeisiä kemian ilmiöitä ja aineiden erityisominaisuuksia
 - * Aineiden rakenne ja käyttäytyminen(metallit, seokset, liuottimet)
 - osaa säilyttää, käyttää ja hävittää omalla alalla tarvittavia aineita.
 - * Kemikaalien ja jätteiden turvallinen käsittely, säilytys ja hävittäminen
 - * Kemikaalien varoitusmerkit ja käyttöturvallisuustiedotteet
 - * Ympäristömerkit

Integrointi ammatillisiin tutkinnon osiin

Fysiikka ja kemia on integroitu ammatillisiin tutkinnon osiin kulttuurilähtöinen valmistaminen, tuotteen suunnittelu ja tuotteen valmistaminen.

Ohjaussuunnitelma

Tämän tutkinnon osan osa-alueen osaaminen hankitaan erilaisia oppimisympäristöjä ja -menetelmiä hyödyntäen. Oppimista voidaan ohjata tarvittaessa verkossa tai mobiileilla.

Erilaisia oppimisympäristöjä voivat olla luokkahuone, verkkokurssi, portfolio ja työssäoppimispaikka.

Osaamisen arviointi

Osaaminen osoitetaan suullisilla ja kirjallisilla suorituksilla (voi olla osana ammattiosaamisen näyttöä).

3.3.3 Tieto- ja viestintätekniikka sekä sen hyödyntäminen 1osp

Oppimistavoitteet

Opiskelija

- osaa käyttää yleisimpiä tieto- ja viestintätekniikan sovelluksia ja hyödyntää niiden käyttöön

tarkoitettuja ohjeita ja oppaita

- * Salpauksen sähköiset palvelut esimerkiksi koulutuskeskuksen sivujen käyttö, pakki, ressu
- * oppimisympäristöt Salpauksessa: moodle, sähköposti, selainohjelmat
- osaa suojata verkkoidentiteettiään ja yksityisyyttään
- * selaimen historiatietojen poistaminen
- * salasanojen käyttö
- * sosiaalisen median käyttö
- osaa toimia tekijänoikeus-, tietoturva- ja tietosuojaohjeiden ja -määräysten mukaisesti
- * oman materiaalin oikeudet
- * muiden tuottaman materiaalin hyödyntäminen vs. plagiointi
- * pankkiasiointi
- * palomuurit ja virustorjunta
- osaa tiedostojen eri säilytys- ja lähetysmuodot.
- * tiedostomuodon valinta ja vaihtaminen esimerkiksi .docx, .pdf
- * liitetiedoston lähettäminen
- * tiedostojen pakkaaminen

Integrointi ammatillisiin tutkinnon osiin

Tieto- ja viestintätekniikka sekä sen hyödyntäminen on integroitu ammatillisiin tutkinnon osiin kulttuurilähtöinen valmistaminen, tuotteen suunnittelu ja tuotteen valmistaminen.

Ohjaussuunnitelma

Tämän tutkinnon osan osa-alueen osaaminen hankitaan erilaisia oppimisympäristöjä ja -menetelmiä hyödyntäen. Oppimista voidaan ohjata tarvittaessa verkossa tai mobiileilla.

Erilaisia oppimisympäristöjä voivat olla luokkahuone, verkkokurssi ja oppimispäiväkirja.

Osaamisen arviointi

Osaaminen osoitetaan suullisilla ja kirjallisilla suorituksilla, jotka voivat olla osana ammattiosaamisen näyttöä.

3.4 Valinnaiset tutkinnon osat, 16 osp

3.4.1 Sosiaalinen ja kulttuurinen osaaminen, 7osp

3.4.1.1 Taide ja kulttuuri 3 osp

Oppimistavoitteet

Opiskelija

- * osaa tunnistaa taiteen ja kulttuurin eri ilmenemismuotoja ja osaa hyödyntää niitä
- * ymmärtää taiteen- ja kulttuurin merkityksen
- * tuntee puualan historiaa, perinteitä ja muuttuneita käytäntöjä sekä vertailee niitä muiden kulttuurien piirteisiin
- * tunnistaa eri kulttuurien välisiä eroja työpaikkakäyttäytymisessä
- * hyväksyy erilaisuutta ja toimii suvaitsevaisuuden ja tasa-arvon lisäämiseksi omassa työskentely-ympäristössään
- * osaa tutkia, ilmaista ja tulkita kulttuurista todellisuutta (esimerkiksi musiikin, teatterin, kirjallisuuden, median, tanssin, kuvataiteen tai käsityön keinoin)
- * on tietoinen taidehistorian suuntaviivoista
- * osallistuu taide- ja kulttuuritapahtumiin, osaa antaa niistä asiallista ja kriittistä palautetta
- * tulkitsee muiden tekemiä eri taiteenalojen teoksia esim. taidenäyttelyissä
- * valmistaa omia tuotoksia eri tekniikoilla osoittaen omaa ideointikykyä
- * osaa arvioida ja soveltaa monimuotoista suomalaista kulttuuriperintöä ja oman alansa vakiintuneita käytäntöjä.
- * tuntee puualan käsityöperinteen

- * hakee tietoa puualan ajankohtaisista suuntauksista ymmärtäen sen vaikutukset elinympäristön viihtyisyyteen
- * osaa noudattaa kulttuurisesti kestävästä kehityksen periaatteita ja ymmärtää valintojensa kulttuuriset vaikutukset.
- * arvostaa ja vaalii kulttuuriperintöä, huolehtii ympäristön siisteydestä
- * osaa kehittää taiteelle ominaisten esittämisen tapojen ja materiaalien, oman ilmaisun, suunnitteluprosessien, palvelu- ja tuotemuotoilun ja estetiikan tuntemustaan puualalla ja soveltaa hankkimaansa taiteen ja kulttuurin osaamistaan omassa työssään.
- * suunnittelee puualan jonkin työvaiheen yksityiskohdan kuvallisesti ja kirjallisesti
- * osallistuu eri yhteistyökumppaneiden kanssa oppilaitoksen ulkopuolella järjestettävien tapahtumien järjestämiseen mahdollisuuksien mukaan, esim. Saku-kulttuurikilpailut

Integrointi ammatillisiin tutkinnon osiin

Taide ja kulttuuri on integroitu ammatillisiin tutkinnon osiin kulttuurilähtöinen valmistaminen, tuotteen suunnittelu ja tuotteen valmistaminen.

Ohjaussuunnitelma

Tämän tutkinnon osan osa-alueen osaaminen hankitaan erilaisia oppimisympäristöjä ja -menetelmiä hyödyntäen. Osa tunneista voidaan integroida mm. yrityskäynteihin. Oppimista voidaan ohjata tarvittaessa verkossa tai mobiileilla.

Erilaisia oppimisympäristöjä voivat olla luokkahuone, työsalit, verkkokurssi, blogi ja työssäoppimispaikka.

Osaamisen arviointi

- * opiskelijan osallistuminen ryhmäkeskusteluihin
- * osallistuminen kulttuuritapahtumiin ja raportointi niistä
- * omat kirjalliset ja kuvalliset tuotokset annetuista aiheista
- * osallistuminen palautekeskusteluun ja itsearviointiin

3.4.1.2. Kulttuurien tuntemus, 3 osp

Oppimistavoitteet

Opiskelija

- * osaa toimia tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden periaatteita noudattaen ja edistää omalta osaltaan tasa-arvoa ja kaikkien yhdenvertaista kohtelua
- * toimii eri kulttuureista tulevien ihmisten kanssa
- * osaa tervehtiä, vastaanottaa vieraita ja keskustella heidän kanssaan osaa toimia, käyttäytyä ja pukeutua tilanteen mukaisesti ja työkuulttuurin edellyttämällä tavalla
- * osaa ottaa huomioon toiminnassaan sopivuuden rajat sekä miesten ja naisten erilaiset roolit, pukeutumiseen ja käyttäytymiseen liittyvät ohjeet ja myös kirjoittamattomat säännöt ja menettelytavat
- * osaa tunnistaa eri kulttuurien peruspiirteitä ja kulttuurista monimuotoisuutta rakennusalalla
- * esittelee toisten kulttuurien edustajille maansa yleisiä kulttuuripiirteitä, kuten keskeistä historiaa, nähtävyyksiä, taiteita, urheilusaavutuksia ja viihdettä ja rakennuskulttuuria
- * osaa ottaa huomioon eri kulttuuriryhmien keskeiset traditiot ja niiden vaikutukset toimintaan rakennusalalla
- * tunnistaa eri kulttuurien välisiä eroja työpaikkakäyttäytymisessä, -hierarkiassa ja työhön liittyvässä suhdetoiminnassa ja käyttäytyy asiallisesti tavallisissa työpaikalla esiin tulevissa tilanteissa, erityisesti asiakaspalvelussa
- * osaa välittää alansa historiaa, perinteitä ja muuttuneita käytäntöjä sekä vertailla niitä muiden kulttuurien piirteisiin
- * pohtii eri maiden tulkintoja historiallisista tapahtumista ja suhteuttaa kotiseutunsa ja maansa merkittäviä tapahtumia ja aikakausia naapurimaiden ja maailman historiaan

Integrointi ammatillisiin tutkinnon osiin

Kulttuurien tuntemus integroidaan ammatillisiin tutkinnon osiin.

Ohjaussuunnitelma

Tämän tutkinnon osan osa-alueen osaaminen hankitaan erilaisia oppimisympäristöjä ja -menetelmiä hyödyntäen. Osa tunneista voidaan integroida mm. työssäoppimisjaksoille, mahdollisesti ulkomailla tapahtuvan työssäoppimisen aikana. Oppimista voidaan ohjata tarvittaessa verkkoalustalla tai mobiileilla.

Erilaisia oppimisympäristöjä voivat olla luokkahuone, työsalit, verkkokurssi, blogi ja työssäoppimispaikka, erilaiset tapahtumat kuten näyttelyt, elokuvat, yhteiset monikulttuuriset tilaisuudet.

Osaamisen arviointi

- * opiskelijan osallistuminen ryhmäkeskusteluihin
- * osallistuminen erilaisiin monikulttuurisiin tilaisuuksiin ja raportointi niistä
- * omat kirjalliset ja kuvalliset tuotokset annetuista aiheista
- * osallistuminen palautekeskusteluun ja itsearviointiin

3.4.1.3. Etiikka 3 osp (kurssi 1)

Oppimistavoitteet

Opiskelija

- arvot, elämäkatsomukset
- * omat valinnat ja niiden perustelu
- * valintojen seurausten arviointi
- * arvovalintojen pohjalta oman elämän pohdinta
- normit
- * normiristiriitöiden käsittely
- tiedonhankinta ammattieettisistä peruskysymyksistä
- * ammattialan ongelmatilanteiden tunnistaminen, käsitteleminen
- * näkemysten esittäminen

Integrointi ammatillisiin tutkinnon osiin

Etiikka integroidaan ammatillisiin tutkinnon osiin.

Ohjaussuunnitelma

Tämän tutkinnon osan osa-alueen osaaminen hankitaan erilaisia oppimisympäristöjä ja -menetelmiä hyödyntäen. Oppimista voidaan ohjata tarvittaessa verkossa tai mobiileilla.

Erilaisia oppimisympäristöjä voivat olla luokkahuone, verkkokurssi, portfolio, oppimispäiväkirja ja työssäoppimispaikka.

Osaamisen arviointi

Osaaminen osoitetaan suullisilla ja kirjallisilla suorituksilla.

3.4.1.4 Psykologia 3 osp (kurssi 1)

Oppimistavoitteet

Opiskelija

- osaa hahmottaa sen, mitä psykologia on
- * psykologia moniulotteisena tieteenalana, eri tutkimussuunnista
- tietää psykologian erilaisista tutkimusmenetelmistä ja –alueista
- * tutkimusmenetelmiä
- * tutkimusalueita
- tietää ikäkausipsykologiasta

painotus: murrosikä, varhainen aikuisuus

- saa tietoa persoonallisuuspiirteiden ja temperamenttipiirteiden määräytymisestä
- * persoonallisuuspiirteet ja temperamenttipiirteet
- persoonallisuuspiirteiden vaikutus omaan elämään
- temperamenttipiirteiden vaikutus omaan elämään
- oppii hahmottamaan oman käyttäytymisen perustana olevia tekijöitä
- * oma käyttäytyminen

Integrointi ammatillisiin tutkinnon osiin

Psykologia integroidaan ammatillisiin tutkinnon osiin.

Ohjaussuunnitelma

Tämän tutkinnon osan osa-alueen osaaminen hankitaan erilaisia oppimisympäristöjä ja -menetelmiä hyödyntäen. Oppimista voidaan ohjata tarvittaessa verkossa tai mobiileilla.

Erilaisia oppimisympäristöjä voivat olla luokkahuone, verkkokurssi, portfolio, oppimispäiväkirja ja työssäoppimispaikka.

Osaamisen arviointi

Osaaminen osoitetaan suullisilla ja kirjallisilla suorituksilla.

3.4.1.5 Ympäristöosaaminen 1, 1osp

Oppimistavoitteet

Opiskelija

- * osaa noudattaa ympäristölainsäädäntöä sekä toimia käsi- ja taideteollisuusalan laatu-, ympäristö- ja turvallisuusjärjestelmien ja kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti
- * käsi- ja taideteollisuusosalalla, käytössä olevien laatu, ympäristö ja turvallisuusjärjestelmien perustuntemus.
- * Kestävän kehityksen periaatteiden perusymmärrys
- * hallitsee ammattitaidon kannalta keskeisten tuotteiden elinkaaren
- * Elinkaariajattelun perusymmärrys
- * osaa toimia luonnon monimuotoisuuden säilyttäen
- * Ymmärtää mitä tarkoittaa luonnon monimuotoisuus.
- * osaa sopeutua ilmastonmuutokseen työ- ja toimintatapavalinnoilla
- * Ilmastonmuutoksen perusteet.
- * osaa edistää energia- ja materiaalitehokkuutta ja ehkäisee jätteiden syntyä
- * Työvälineiden ja materiaalien energia-, kierrätys- ja materiaaliystävällinen valitseminen.
- * osaa omassa toiminnassaan ottaa huomioon mahdolliset ympäristövaikutukset, kuten päästöt ilmaan, veteen tai maaperään
- * käsi- ja taideteollisuusalan merkittävimmät ympäristövaikutukset ja niiden huomiointi työtehtävissä.
- * osaa lajitella jätteet ja hyödyntää kierrätyksen mahdollisuudet käsi- ja taideteollisuusosalalla.
- * Tuntee oman alan tuotteiden ja materiaalien uusiokäytön perusteet.

Integroitu seuraaviin ammatillisiin tutkinnon osiin

Integroitu käsi- ja taideteollisuusalan, pakolliseen tutkinnon osaan.

Ohjaussuunnitelma

Tämän tutkinnon osan osa-alueen opetus toteutetaan pääsääntöisesti erillisinä ympäristöosaamisen kursseina. Tutkinnon osan osa-alueen osaaminen hankitaan kontaktiopetuksella, sekä suullisilla, kirjallisilla ja verkkopohjaisilla tehtävillä.

Osaamisen arviointi

Osaaminen arvioidaan kirjallisten ja suullisten tehtävien perusteella. Tämän tutkinnon osan osa-alueen osaamisen näytöt voidaan antaa kontaktiopetuksessa, verkkoympäristöissä tai mahdollisuuksien mukaan mobiilisovelluksilla. Osaamisen arvioi ainetta opettava/-t opettaja/-t.

4. TUTKINTOKOHTAISET TERVEYDENTILAVAATIMUKSET

Työ edellyttää ihmissuhdetaitoja. Tarpeistoalan ammattilainen työskentelee mieluusti osana suurta erialojen ammattilaisten työryhmää, mutta omaa valmiudet myös itsenäiseen suunnitteluun ja työskentelyyn. Työ vaatii suurten kokonaisuuksien hallintaa, järjestelykykyä, oma-aloitteisuutta ja joustavuutta.

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

5. LIITTEET

Liite 1 Polkujen kuvaus tarpeistonvalmistus

Liite 2A Moduulisuunnitelma tarpeistonvalmistus 3 v

Liite 2B Moduulisuunnitelma tarpeistonvalmistus 2 v

Liite 3 Näyttöjen toteutussuunnitelma tarpeistonvalmistus

Liite 4 Elinikäisen oppimisen avaintaidot

Käsi- ja taideteollisuusalan perustutkinto, tuotteen suunnittelun ja valmistuksen osaamisala,
artesaani, tarpeistonvalmistus, 180 osp opetussuunnitelman liite 1

Pakolliset ammatilliset tutkinnon osat 90 osp

Yhteiset tutkinnon osat 35 osp

Vapaasti valittavat tutkinnon osat 10 osp

Valinnaiset tutkinnon osat 45 osp

5	10	15	20	25	30	35	40	45	50	55	60	65	70	75	80	85	90	95	100	105	110	115	120	125	130	135	140	145	150	155	160	165	170	175	180
---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Asiakaslähtöinen valmistaminen 15 osp	Kulttuurilähtöinen valmistaminen 15 osp	Tuotteen suunnittelu 15 osp	Tuotteen valmistaminen 45 osp	Pakolliset yhteiset tutkinnon osat 19 osp	Valinnaiset yhteiset tutkinnon osat 16 osp	Vapaasti valittavat tutk. osat 10 osp	Valinnaiset tutkinnon osat 45 osp Esim: !!!		
Polku ammattialan työtehtäviin Laaennettu työssäoppiminen, esim. osa opinnoista oppisopimuksella, projektityö							Kulttuurin soveltaminen käsityöhön 15 osp	Tilaustyön valmistaminen 15 osp	Tuotteen valmistaminen käsityönä 15 osp
Yrittäjyyspolku NY-toiminta, työssäoppiminen ja Taidottaja-osuuskunta							Yritystoiminnan suunnittelu 15 osp	Tuotteen valmistaminen käsityönä/Tilaustyön valmistaminen 15 osp	Esim. Yrityksessä toimiminen/Palvelun tuottaminen/ 15 osp
Kansainvälisyyspolku Valinnaiset kieliopinnot, oppilasvaihto ja työssäoppimisjakso/-jaksot ulkomailla					Kieli- ja kulttuuriopinnot		Kulttuurin soveltaminen käsityöhön 15 osp	Tuotteen valmistaminen käsityönä 15 osp	Tilaustyön valmistaminen 15 osp
Jatko-opintopolku Kieliiä, pääsykoevalmennusta, työssäoppimista					Kieli- ja kulttuuriopinnot		Tuotteen valmistaminen käsityönä 15 osp	Taidekäsityön tekeminen 15 osp	Tuotekehitysprosessiin osallistuminen 15 osp
Huippuosaajan polku Oman alansa vaativissa työtehtävissä, työssäoppien ja kilpailutoiminta							Huippuosaajana toimiminen 15 osp	Tuotteen valmistaminen käsityönä 15 osp	Tutkinnon osa/osia vapaasti valittavista 15 osp ???

■ Pakolliset ammatilliset
 ■ Valinnaiset
 ■ Paikallisesti tarjottavat
 ■ Vapaasti valittavat
 ■ Yhteiset tutkinnon osat
 ** [katso lisätietoja](#)

Käsi- ja taideteollisuusalan perustutkinto, tuotteen suunnittelun ja valmistuksen osaamisala,

artesaani, tarpeistonvalmistus, 180 osp opetussuunnitelman liite 1

Pakolliset ammatilliset tutkinnon osat 90 osp

Yhteiset tutkinnon osat 35 osp

Vapaasti valittavat tutkinnon osat 10 osp

Valinnaiset tutkinnon osat 45 osp

5	10	15	20	25	30	35	40	45	50	55	60	65	70	75	80	85	90	95	100	105	110	115	120	125	130	135	140	145	150	155	160	165	170	175	180
---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Asiakaslähtöinen valmistaminen 15 osp	Kulttuurilähtöinen valmistaminen 15 osp	Tuotteen suunnittelu 15 osp	Tuotteen valmistaminen 45 osp	Pakolliset yhteiset tutkinnon osat 19 osp	Valinnaiset yhteiset tutkinnon osat 16 osp	Vapaasti valittavat tutk. osat 10 osp	Valinnaiset tutkinnon osat 45 osp		
Taidekäsityöpolku Kulttuuriopinnot, taiteellisen ilmaisun vahvistaminen, työssäoppiminen							Tuotteen valmistaminen käsityönä 15 osp	Tutkinnon osa ammatillisesta peruskoulutuksesta/Vapaasti valittavia 15 osp	Taidekäsityön tekeminen 15 osp
Ohjaustoimintapolku Työssäoppiminen							Ohjaustoiminnan toteuttaminen 15 osp	Työpaikkaohjaajaksi valmentautuminen +Tutkinnon os(i)ja vapaasti valittavista 10 15 osp	Tilaustyön valmistaminen/Taidekäsityön tekeminen/Tuotteen valmistaminen käsityönä 15 osp
Asiakaspalvelupolku Valinnaiset kieliopinnot, työssäoppiminen					Kieli- ja kulttuuriopinnot		Asiakaspalvelun ja myyntityön toteuttaminen 15 osp	Yrityksessä toimiminen 15 osp	Tutkinnon os(i)ja valinnaisia tai vapaasti valittavista tutkinnon osista 15 osp
Suunnittelijan polku Projektityö, työssäoppiminen					Kieli- ja kulttuuriopinnot		Tuotekehitysprosessiin osallistuminen 15 osp	Taidekäsityön tekeminen 15 osp	Tutkinnon osa AMK-opinnoista/Tutkinnon os(i)ja vapaasti valittavista 15 osp
Kaksoistutkintopolku Ammatillinen + ylioppilastutkinto				Lukio-opinnot	Lukio-opinnot	Lukio-opinnot	Valinnainen tutkinnon osa 15 osp	Tilaustyön valmistaminen/Taidekäsityön tekeminen/Tuotteen valmistaminen käsityönä 15 osp	Valinnainen tutkinnon osa 15 osp

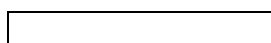
■ Pakolliset ammatilliset
 ■ Valinnaiset
 ■ Paikallisesti tarjottavat
 ■ Vapaasti valittavat
 ■ Yhteiset tutkinnon osat
 ** [katso lisätietoja](#)

Moduulisuunnitelma kolmen vuoden toteutukselle

Vuosi	Jakso I	Jakso II	Jakso III	Jakso IV
1	Kulttuurilähtöinen valmistaminen	Kulttuurilähtöinen valmistaminen	Tuotteen suunnittelu	Kulttuurilähtöinen valmistaminen
	Tuotteen suunnittelu	Tuotteen suunnittelu	Tuotteen valmistaminen	Tuotteen suunnittelu
	Tuotteen valmistaminen	Tuotteen valmistaminen		Tuotteen valmistaminen
	Yhteiset tutkinnon osat	Yhteiset tutkinnon osat	Yhteiset tutkinnon osat	
2	Kulttuurilähtöinen valmistaminen	Yhteiset tutkinnon osat	Yhteiset tutkinnon osat	Valinnaiset tutkinnon osat
	Tuotteen suunnittelu	Tuotteen suunnittelu	Kulttuurilähtöinen valmistaminen	
	Tuotteen valmistaminen	Tuotteen valmistaminen	Tuotteen suunnittelu	
			Tuotteen valmistaminen	
3	Vapaasti valittavat tutkinnon osat	Valinnaiset tutkinnon osat	Asiakaslähtöinen valmistaminen	Valinnaiset tutkinnon osat
		Tuotteen valmistaminen käsityönä		
	Yhteiset tutkinnon osat	tai muu valinnainen tutkinnon osa		

Työssäoppiminen

Oppilaitos

Yhteiset tutkinnon osat

Käsi- ja taideteollisuusalan perustutkinto
 Tuotteen suunnittelun ja valmistuksen osaamisala
 Artesaani, tarpeistonvalmistus

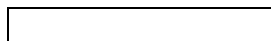
Valtakunnallinen voimaantulopäivä 1.8.2015 (Opetushallitus) huomioiden Opetushallituksen määräys yhteisiä tutkinnon osia koskevien lukiokurssien vastaavuuksien poistamisesta (voimassa 1.8.2016 alkaen)

Moduulisuunnitelma kahden vuoden toteutukselle

Vuosi	Jakso I	Jakso II	Jakso III	Jakso IV
1	Kulttuurilähtöinen valmistaminen Tuotteen suunnittelu Tuotteen valmistaminen Yhteiset tutkinnon osat	Kulttuurilähtöinen valmistaminen Tuotteen suunnittelu Tuotteen valmistaminen	Kulttuurilähtöinen valmistaminen Tuotteen suunnittelu Tuotteen valmistaminen	Kulttuurilähtöinen valmistaminen Tuotteen suunnittelu Tuotteen valmistaminen
2	Asiakaslähtöinen valmistaminen	Valinnaiset tutkinnon osat Tuotteen valmistaminen käsityönä tai muu valinnainen tutkinnon osa	Kulttuurilähtöinen valmistaminen Tuotteen suunnittelu Tuotteen valmistaminen	Valinnaiset tutkinnon osat Tilaustyön valmistaminen tai muu valinnainen tutkinnon osa

Työssäoppiminen

Oppilaitos

Yhteiset tutkinnon osat

Käsi- ja taideteollisuusalan perustutkinto
 Tuotteen suunnittelun ja valmistuksen osaamisala
 Artesaani, tarpeistonvalmistus

Valtakunnallinen voimaantulopäivä 1.8.2015 (Opetushallitus) huomioiden Opetushallituksen määräys yhteisiä tutkinnon osia koskevien lukiokurssien vastaavuuksien poistamisesta (voimassa 1.8.2016 alkaen)

Ammattiosaamisen näyttöjen toteuttamissuunnitelma

Tutkinnon osa	osp	Ammattiosaamisen näytön kuvaus	Tavoiteajankohta	Kesto
Pakolliset tutkinnon osat 30 osp				
Asiakaslähtöinen valmistaminen	15 osp	Valmistetaan asiakkaalle tavoitteiden ja oman suuntautumisen mukainen tuote noudattaen työaikoja, sovittuja aikatauluja ja osoittaen ammattiosaamisen.	2. tai 3.vuosi	2 -10 vko
Kulttuurilähtöinen valmistaminen	15 osp	Suunnitellaan ja valmistetaan tuote käyttäen perinteisiä ja nykyaikaisia materiaaleja ja menetelmiä.	2. tai 3. vuosi	2 -10 vko
Tuotteen suunnittelun ja valmistuksen osaamisalan pakolliset tutkinnon osat 60 osp				
Tuotteen suunnittelu	15 osp	Suunnitellaan tuote, jossa käytetään tarpeistoalan materiaali-, rakenne ja työtaparatkaisuja.	2. tai 3. vuosi	2 -10 vko
Tuotteen valmistaminen	45 osp	Valmistetaan työpiirustusten mukainen tuote sopivilla työmenetelmillä ja työvälineillä.	2. tai 3. vuosi	2 -10 vko
Valinnaiset tutkinnon osat 45 osp				
Tilaustyön valmistaminen	15 osp	Valmistetaan tilaajan laatuvaatimusten mukainen tuote aikatauluja noudattaen.	2. tai 3. vuosi	2 -10 vko
Tuotteen valmistaminen käsityönä	15 osp	Valmistetaan oman suunnitelman mukainen tuote toteuttamiseen soveltuvilla työmenetelmillä.	2. tai 3. vuosi	2 -10 vko
Tutkinnon osa ammatillisesta perustutkinnosta	15 osp	Tutkinnon osan mukaan.	2. tai 3. vuosi	2 -10 vko
Tutkinnon osa ammattitutkinnosta tai erikoisammattitutkinnosta	15 osp	Tutkintotilaisuus tutkinnon mukaan.	2. tai 3. vuosi	2 -10 vko
Kulttuurin soveltaminen käsityöhön	15 osp	Valmistetaan tarpeistoalan tuote soveltaen soveltaen tietoa eri aikakausien tai kulttuurien tyylipiirteistä ja perinteisistä työmenetelmistä.	2. tai 3. vuosi	2 -10 vko
Tutkinnon osa ammattikorkeakouluopinnoista	15 osp	Tutkinnon osan mukaan.	2. tai 3. vuosi	2 -10 vko
Taidekäsityön tekeminen	15 osp	Toteutetaan persoonallisia tarpeistoalan uniikkiesineitä ja suunnitellaan tuotteiden näytteilleasettamista.	2. tai 3. vuosi	2 -10 vko
Yritystoiminnan suunnittelu	15 osp	Liiketoimintasuunnitelman laatiminen laskelmineen (www.uusyrytyskeskus.fi)	2. tai 3. vuosi	1-2 vko
Tuotekehitysprosessiin osallistuminen	15 osp	Otetaan osaa työryhmässä tuotesuunnitteluprosessiin ja käytetään alan tuotesuunnittelun menetelmiä.	2. tai 3. vuosi	2 -10 vko
Yrityksessä toimiminen	15 osp	Liiketoimintaidean jalostaminen liiketoiminta	2. tai 3. vuosi	1-3 vko

		suunnitelmaksi, yritystoiminnan käynnistäminen ja lopettaminen.		
Palvelun tuotteistaminen	15 osp	Suunnitellaan, tuotteistetaan ja markkinoidaan tarpeistoalan osaamista.	2. tai 3. vuosi	2 -10 vko
Ohjaustoiminnan toteuttaminen	15 osp	Suunnitellaan ja toteutetaan ammattityön ohjaustoimintaa.	2. tai 3. vuosi	2 -10 vko
Asiakaspalvelun tai myyntityön toteuttaminen	15 osp	Myyntiin liittyvissä asiakaspalvelutehtävissä toimiminen.	2. tai 3. vuosi	1-2 pv
Työpaikkaohjaajaksi valmentautuminen	5 osp	Näytön antaja toimii alan työtehtävissä, kehittämällä yrityksen toimintaa ja omaa osaamistaan. Näytön antaja ohjaa oman toiminnan ohessa muita alan toimijoita tai opiskelijoita.	2. tai 3. vuosi	1-3 vk
Huippuosajana toimiminen	15 osp	Suunnitellaan ja toteutetaan laadukas ja vaativa tarpeistoalan tuote määritetyssä ajassa.	2. tai 3. vuosi	2 – 10 vko
Vapaasti valittavat tutkinnon osat 10 osp				
Valinnaiset tutkinnon osat	10 osp	Tutkinnon osan mukaan.	3. vuosi	2 -10 vko
Tutkinnon osa ammattitutkinnosta tai erikoisammattitutkinnosta	10 -15 osp	Tutkintotilaisuus tutkinnon mukaan.	3. vuosi	2 -10 vko

Työssäoppimispaikka

Oppilaitos

Salpauksen työelämälähtöinen oppimisympäristö (projekti, liiketoimintayksikkö, harjoitusyritys tai osuuskunta)